

**MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2024 METŲ
TEKSTINĖ ATASKAITA**

Molėtai, 2025

TURINYS

ĮVADAS	4
I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS	8
1. Bibliotekų skaičius.....	8
2. Tinklo pokyčiai.	8
3. Nestacionarinis aptarnavimas.	8
II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	8
1. Vartotojų telkimas.....	8
2. Vartotojų skaičius ir sudėtis.	9
3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas.	9
4. Dokumentų išduotis.....	10
5. Darbo vietos.....	11
6. Prieiga ir sąlygos.....	11
7. Tarpbibliotekinis abonementas.....	12
III. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS	12
1. Renginiai.	12
2. Vartotojų mokymai	27
IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA	28
1. LIBIS PĮ diegimas.....	28
2. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas.	29
3. Internetas.....	29
4. Kraštotyros darbas.....	30
5. Kraštotyros fondo sklaida	31
6. Mokamos paslaugos	31
V. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANČI TOBULINTI PASLAUGAS ..	32
VI. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS	35
VII. DOKUMENTŲ FONDAS	36
1. Fondo būklė.	36
2. Dokumentų gautis.	37
3. Dokumentų nurašymas.	38
4. Fondo panaudojimas.....	39
5. Skaitmeninimas.....	39
6. Fondo populiarinimas.....	39
VIII. DARBAS SU SKAITYTOJAIŠ VAIKAIŠ	39
1. Vartotojai ir lankytojai.	39
2. Dokumentų išduotis ir skaitomumas.	40
3. Renginiai vaikams.	40
4. Informacinis darbas.....	46
5. Fondo formavimas.	46
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI. METODINĖ VEIKLA	46
1. Tyrimai	46
2. Metodinė veikla.	48
3. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymas.....	48
4. Praktinės metodinės pagalbos teikimas kaimo filialuose	49
X. PERSONALAS	49
1. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės viešojoje bibliotekoje.....	49
2. Darbuotojų skaičius.	50
3. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.....	50
4. Bibliotekininkų įvertinimas	52
XI. MATERIALINĖ BAZĖ	52
1. Patalpų būklė.	52
XII. FINANSAVIMAS	53

1. Pajamos ir finansavimas.	53
2. Išlaidos.....	53
IŠVADOS	54

ĮVADAS

Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – viešoji biblioteka) yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, vykdanči bibliotekų veiklą, veikianti informacijos sklaidos, kultūros ir švietimo srityse. Viešoji biblioteka kaupia, tvarko ir saugo gyventojų poreikius tenkinantį universalų knygų, tęstinių spaudinių, periodinių leidinių, elektroninių ir kitų dokumentų fondą, teikia informacines, kultūrinės, edukacines paslaugas vartotojams, dalyvauja formuojant Lietuvos bibliotekų dokumentų fondą, kuriant bibliotekų informacijos sistemą. Įstaigos vadovė – direktorė, išsilavinimas – aukštasis universitetinis, vadybinė patirtis – 37 metai.

2024 metais bibliotekos tinkle buvo viešoji biblioteka ir 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 4 sujungtos su kaimo bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekomis. Viešoji biblioteka 2024 metams buvo išsikėlusį šiuos veiklos uždavinius, kuriuos sėkmingai įgyvendino, prisitaikydama prie kintančios visuomenės bei jos poreikių dinamikos:

1. stiprinti bibliotekos kaip savišvietos institucijos vaidmenį, skatinant žmones tobulėti naudojantis įvairiais bibliotekose ištekliais;
2. plėtoti bendradarbiavimą tarp įvairių organizacijų ir bibliotekų, organizuojant sistemingus, tikslingus naujų informacinių paslaugų ir produktų kūrimo mokymus visuomenei ir bibliotekininkams;
3. užbaigti bibliotekos kaimų filialų skaitytojų aptarnavimo sistemos modernizavimą juose įdiegiant kompiuterinę skaitytojų aptarnavimo posistemę LIBIS;
4. tęsti bei stiprinti bibliotekos edukacinę, projektinę veiklą.

Molėtų viešoji biblioteka dirbo vis ieškodama naujų būdų, kaip toliau vykdyti savo misiją. Biblioteka išlaikė tai, kas sukurta ir kėlė sau naujus uždavinius, kad atlieptų šiandieninės visuomenės aktualijas, poreikius, svarbius rajono gyventojams, tobulino teikiamas kultūros, informacijos ir švietimo paslaugas. Per 2024 metus rajono bibliotekose apsilankė 114 548 lankytojai, suorganizuoti 708 įvairios formos ir pobūdžio renginiai, įvykdyti 69 mokymai bei 201 edukacinis užsiėmimas, su partneriais įvykdyta 10 projektų, programų. Bibliotekos svetainėje ir virtualiuose renginiuose skaičiuoti 29 869 virtualūs apsilankymai.

Toliau sėkmingai tęstos bibliotekos veiklos susijusios su edukacijomis, knygų pristatymais, susitikimais, parodomis, spektakliais. Sukurtas naujas edukacinis užsiėmimas „Vaikų atradimai Molėtų krašte“, toliau sėkmingai tęsiamos Lego robotikos, mirioramos ir Molinukės edukacijos. Dvi iš bibliotekos siūlomų edukacijų vaikams („Molėtų istorija mirioramoje“ ir „Vaikų atradimai Molėtų krašte“) buvo įtrauktos į Kultūros paso programą. Vienos iš parodų metų 50-mečio jubiliejaus proga sveikinome kraštiečių fotomenininkę Ritą Pumputienę. Vasarą vykusios Molėtų miesto šventės metu vyko tradicinė Mažoji knygų mugė, į kurią biblioteka kvietė tiek leidėjus, tiek skaitytojus, šventės svečius. Molėtų rajono literatų brolijos iniciatyva bibliotekose vyko literatūriniai susitikimai, pokalbiai su žymiais krašto literatais.

Daug 2024 metais vykusių renginių buvo suorganizuota vykdanč Lietuvos kultūros tarybos finansavimą laimėjusius kultūros projektus. Vykdyti tęstiniai bibliotekos projektai „Virtuali filosofijos skaitykla“, „Rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“ ir „Moderni biblioteka: inovatyvi

paslauga „Kosmoteka“. Taip pat vykdytas naujas vaikams skirtas projektas „Vaikų atradimai Molėtų krašte“. Siekiant tęsti projektus ir 2025 metais, biblioteka pateikė trijų iš šių projektų paraiškas Lietuvos kultūros tarybai.

Pagrindine bibliotekos misija išliko dalinimasis knyga. 2024 metais rajono bibliotekos išdavė net 109 971 fiz. vnt. dokumentų. Pastaraisiais metais skaitymas tapo savotišku prestižu, jis populiarėja tarp įvairaus amžiaus žmonių socialiniuose tinkluose bei įvairių skaitymo akcijų ir iniciatyvų dėka. Karo Ukrainoje akivaizdoje labiau atsigręžta į istorinės ir karinės tematikos knygas, memuarus. 2024 metais Molėtų SVB tinklo bibliotekos sukauė 8271 fiz. vnt. dokumentų fondą už 44 449,56 Eur. Paramos (dovanos) gauta 1450 fiz. vnt. knygų, kurios įvertintos 10 733,52 Eur. Kaip ir buvo tikėtasi, šiemet ženkliai augo TBA (tarpbibliotekinio abonemento) paslauga, nuo 2022 metų spalio mėnesio veikianti visose viešosiose Lietuvos bibliotekose, tarp jų ir Molėtuose. Ši paslauga leidžia bibliotekos skaitytojams skolintis knygas ir iš kitų Lietuvos bibliotekų, jei šių knygų nėra Molėtų viešosios bibliotekos fonduose. 2024 m. iš skaitytojų buvo gautos 166 (2023 m. – 96) TBA užklauskos.

Dar 2022–2023 metais pradėjusi naują – leidybos – veiklos kryptį, 2024 metais biblioteką ją tęsė. Vyko 2023 m. pabaigoje pasirodžiusio bibliotekos leidinio „Molėtų krašto istorinės atodangos“ pristatymo renginiai Molėtų rajone, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, Vilniaus knygų mugėje. Taip pat vyko Anželikos Laužikienės knygos „Nuo zacirkos iki lydekos: tradiciniai Molėtų krašto patiekalai“, išleistos bibliotekos projekto „Molėtų krašto patiekalai: nuo tradicijų iki modernumo“ rėmuose, pristatymai Molėtų rajone, Vilniaus knygų mugėje, kitose Lietuvos vietovėse. 2024 metais biblioteka ėmėsi leidybinės iniciatyvos ir parengė spaudai kraštiečio istoriko Gintauto Šeikio knygą „Alantos krašto istorijos. Įvykiai ir žmonės“. Šios knygos laukiama pasirodant 2025 metų pradžioje.

2024 metais viešojoje ir visose kaimo bibliotekose veikė viešieji interneto prieigos taškai. Lankytojai miesto ir kaimo bibliotekose bei iš savo asmeninių kompiuterių galėjo nemokamai naudotis bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis (EBSCO, INFOLEX ir kt.). Viena iš vartotojų aptarnavimo rūšių – nuolatinis bibliografinis informavimas ir konsultavimas, atsakant į vartotojų pateiktas užklauskas. 2024 metais VB ir kaimo bibliotekose gautos 3591 užklauskos, iš jų: elektroninėmis priemonėmis – 730. Kasmet šiek tiek didėjantis užklauskų skaičius rodo, jog bibliotekos skaitytojai vis geriau supranta ir komunikuoja savo poreikius, kokios konkrečios informacijos ir bibliotekos dokumentų ieško.

Viešoji ir kaimo bibliotekos organizavo Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės (tema – „Tvari biblioteka“) ir Šiaurės šalių literatūros savaitės renginius, dalyvavo akcijose: Saugesnio interneto savaitėje, Skaitmeninėje savaitėje, vasaros skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“, knygų dovanojimo akcijoje „Bibliotekų knygų Kalėdos“. Didelio bendruomenės dėmesio sulaukė intelektualinis žaidimas „Auksinis protas“. Molėtų bibliotekoje du sezonus kiekvieną antradienio vakarą „kovodavo“ po 6-9 komandas t. y. 40–60 žmonių. Molėtų krašte, Dubingiuose, ir vėl skambėjo „Poezijos pavasaris“, kur lankėsi poetas Vladas Braziūnas bei kanklininkė Agota Zdanavičiūtė. Taip pat šiemet biblioteka prisidėjo prie įvairių Ukrainos palaikymo akcijų, kurių metu buvo renkama

parama ukrainiečiams (pvz.: rinktas vaškas apkasų žvakėms). Kartu su Elektronikos platintojų asociacija (EPA) šviesdama šalies visuomenę, puoselėdama aplinkosaugą ir atsakingą atliekų rūšiavimą, biblioteka kvietė rajono gyventojus dalyvauti aplinkosauginiame projekte „Atsakingas skaitytojas“. Susumavus akcijos rezultatus, baterijų ir akumuliatorių kategorijoje Molėtų r. sav. viešoji biblioteka užėmė antrąją vietą ir buvo apdovanota prizu – 300 Eur. vertės dovanų čekiu.

Pasiekti visuomenę, populiarinti savo veiklas bei skleisti informaciją apie biblioteką virtualioje erdvėje padėjo bibliotekos internetinė svetainė www.moletai.rvb.lt, bibliotekos paskyra socialiniame tinkle Facebook, kur 2024 m. pabaigoje skaičiuoti 2752 sekėjai, taip pat Instagram paskyra, 2024 m. pabaigoje turėjusi 495 sekėjų. Bibliotekos veiklos taip pat populiarintos rajoninėje (laikraštis „Molėtų vilnis“), taip pat respublikinėje (žurnalas „Tarp knygų“) spaudoje, Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos partnerių interneto svetainėse, socialinių tinklų paskyrose.

2024 metais buvo tęsiamas kraštotyros informacijos rinkimas, istorinio kraštotyros rašytinio paveldo kaupimas ir sklaida. Viešojoje bibliotekoje saugomi 5 rankraščių fondai: poeto Remigijaus Gražio, kunigo Česlovo Kavaliausko, gydytojos, publicistės Teresės Tumėnaitės Paberalienės, kunigo Nikodemo Švogžlio Milžino bei kunigo Jono Žvinio rankraštynas (jį sudaro 13 saugomų fiz. vnt.). Kraštotyros skaitykloje saugomi rankraštiniai dokumentai, didžiausią susidomėjimą kelianti krašto kultūros paveldo dalis, yra skaitmeninami. Suskaitmeninti dokumentai viešinami Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje www.moletai.rvb.lt. Kiti suskaitmeninti vaizdai laikomi darbo kompiuteryje, Google diske.

Molėtų bibliotekininkai aktyviai dalyvavo įvairiuose konkursuose, kvalifikacinėse išvykose užsienio šalyse (Lenkija, Olandija, Šveicarija, Norvegija) ir Lietuvoje, rengė ir skaitė pranešimus įvairiuose renginiuose. Net 80 % bibliotekos darbuotojų šiemet dalyvavo įvairiuose kvalifikaciniuose mokymuose, stažuotėse, darbo stebėjimo vizituose. Stiprinti profesines kompetencijas padėjo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vykdomas projektas „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“, kurio rėmuose vyksta įvairūs mokymai, konferencijos bei buvo sukurta mokymų platforma „Kompetencijų biblioteka“, suteikianti greitesnį ir patogesnę priėjimą darbuotojams prie įvairių mokymų. Šiemet platformoje „Kompetencijų biblioteka“ bibliotekos darbuotojai išklausė 164 mokymus. Taip pat aktyviai bibliotekininkai mokėsi ir STT elektroninių mokymų platformoje, kur iš viso buvo išklaustyti 66 mokymai.

2024 metais bibliotekos direktorės pavaduotoja Austėja Jasaitienė tapo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos paskelbto nominacijų konkurso „Ad Astra“ laureate. Ji įvertinta Panevėžio regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų kategorijoje už aukštą motyvaciją ir atsakomybę, bibliotekos paslaugų kokybę, vietos tapatybę ir įvaizdį stiprinančią leidybinę veiklą, leidinį „Molėtų krašto istorinės atodangos“, Molėtų bendruomenę buriančias projektines veiklas, profesinį tobulėjimą ir žinių dalijimąsi, plečiant visuomenės galimybes kurti, mokyti ir pažinti. Apdovanojimas – simbolinis „Ad Astra“ ženklelis ir diplomai – laureatei buvo įteikti iškilmingos ceremonijos Panevėžio apskrities viešojoje bibliotekoje metu. A. Jasaitienė už savo veiklą taip pat buvo išrinkta Molėtų rajono savivaldybės Metų kultūros darbuotoja. Kultūros

darbuotojus su profesine švente pasveikinti skirtu renginio metu Molėtų rajono meras Saulius Jauneika A. Jasaitienei įteikė atminimo diplomą.

2024 metais biblioteka sulaukė didelio savanorių susidomėjimo, kaip vieta, kur jie galėtų atlikti savo savanorystę. Jaunimo reikalų agentūros kuruojama JST (jaunimo savanoriškos tarnybos) programa šiemet pasinaudojo ir bibliotekoje 6 mėnesių trukmės savanorystę atliko 4 Molėtų savivaldybėje gyvenantys jaunuoliai, o dar vienas jaunuolis bibliotekoje savanoriavo 4 mėnesius. Savanoriai ženkliai prisidėjo prie bibliotekos veiklų organizavimo ir viešinimo. Svarbu paminėti, kad jau ne pirmus metus SPO (savanorius priimanti organizacija) akreditaciją turinti Molėtų viešoji biblioteka yra viena populiariausių įstaigų Molėtų rajone, kurią renkasi savanoriai.

I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius.

2024 metais Molėtų savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemą (toliau – SVB) sudarė 25 bibliotekos: Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – VB) ir 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 4 yra sujungtos su bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekomis.

2. Tinklo pokyčiai.

2024 metais Viešosios bibliotekos tinklas nepakito.

Bibliotekų tinklo tankumo 1000 gyventojų koeficientas – 1,5.

Bibliotekų prieigos koeficientas – 655.

3. Nestacionarinis aptarnavimas.

Nors rajone yra optimalus bibliotekų skaičius (1 kaimo bibliotekai tenka – 450 gyventojų), tačiau išlieka problema aptarnaujant rajono vietovių, kurie nutolę nuo kaimo bibliotekos 15-18 km., gyventojus. Pagrindinė šių gyventojų aptarnavimo forma – knygnešystė. Per praėjusių metų laikotarpį VB sistemos bibliotekoms tolimesnėse vietose gyvenančius žmones aptarnauti padėjo 132 knygnešių (2023 m. – 158). Jie aptarnavo 335 gyventojų (2023 m. – 385), iš jų – 260 neįgalus ir senyvo amžiaus (2023 m. – 277). Iš viso nunešta 5959 fiz. vnt. dokumentų (2023 m. – 7410 fiz. vnt.), iš jų 5357 fiz. vnt. (2023 m. – 6560) – neįgaliams ir pagyvenusiems žmonėms.

Bibliotekos skaitytojai jau ne pirmus metus naudojami **Elektroninių leidinių valdymo informacine sistema (ELVIS)**. Tai virtuali biblioteka, skirta žmonėms, negalintiems skaityti įprastai spausdinto teksto. ELVIS fonduose saugoma tūkstančiai pavadinimų populiarių įgarsintų knygų (tarp jų – ir įgarsintos knygos, skirtos vaikams), įgarsintų žurnalų, filmų su garsiniu vaizdavimu, skaitmeninių knygų, skaitmeninių Brailio leidinių, garso spektaklių. Virtualią biblioteką ELVIS sukūrė ir administruoja Lietuvos audiosensorinė biblioteka (LAB), aptarnaujanti ne tik neregius, bet ir kitus asmenis, negalinčius skaityti įprastai spausdinto teksto. Šiais metais Molėtų rajono skaitytojus aptarnavo trys administratoriai, Molėtų viešosios, Suginčių ir Giedraičių bibliotekų darbuotojai. Šiemet ELVIS biblioteka naudojosi 22 Molėtų rajono skaitytojai, iš viso jiems buvo išduota 114 leidinių.

II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas.

2024 m. liepos 1 d. Lietuvos duomenų agentūros duomenimis Molėtų savivaldybės teritorijoje gyveno 16 385 gyventojai, iš jų mieste – 5593, kaimo ir miestelių teritorijose – 10 792. Per metus gyventojų skaičius Molėtų savivaldybėje sumažėjo 325 gyventojais, tas dalinai sąlygojo ir bibliotekų vartotojų skaičiaus mažėjimą, ypač kaimiškose vietovėse.

Regiono gyventojų sutelkimo procentas:

- SVB – 24.5%
- VB – 23%
- Kaimo bibliotekose – 25%

Vidutinis gyventojų skaičius tenkantis vienai bibliotekai:

- SVB – 655,
- VB – 5593,
- Kaimo bibliotekose – 450.

2. Vartotojų skaičius ir sudėtis.

2024 metais Molėtų VB ir kaimo bibliotekų paslaugomis naudojami 4008 vartotojai (2023 m. – 4145), t. y. 137 vartotojais mažiau negu pernai. Iš jų – 847 vaikai iki 13 m. (imtinai). VB paslaugomis naudojami 1283 vartotojai (2023 m. – 1209), t. y. 74 vartotojais daugiau negu pernai. Kaimo bibliotekose vartotojų aptarnauta 2725 (2023 m. – 2936), t. y. 211 vartotojais mažiau negu pernai. Šį ženklų sumažėjimą iš dalies lėmė mažėjantis rajono gyventojų skaičius bei kaimo filialuose naujai įdiegta elektroninė skaitytojų aptarnavimo posistemė LIBIS.

Kaimo bibliotekose didžiausia gyventojų dalis aptarnaujama Giedraičių (42,4 %), Arnionių (41,6 %), Suginčių (38 %), Žaugėdų (32 %) ir Bijutiškio (32 %) bibliotekose. Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Žiūrų (14 %), Levaniškių (15,8 %), Bekupės (16 %) ir E. Satkūnaitės vardo (16,6 %) bibliotekose. Žiūrų ir Levaniškių bibliotekos nuo Molėtų miesto yra nutolusios 6-8 km., tad daugelis šių mikrorajono gyventojų naudojami VB paslaugomis. Tuo tarpu Bekupės mikrorajono gyventojai dažnai naudojami Giedraičių filialo, o E. Satkūnaitės vardo bibliotekos mikrorajono gyventojai – Alantos filialo paslaugomis.

Vartotojų skaičius 1 gyventojui – 0,24.

Bibliotekininkų skaičius 1000 vartotojų – 9,7.

Vartotojų skaičius vienai bibliotekai: rajone – 160, kaime – 114.

Molėtų rajone dominuoja kaimo bibliotekos, turinčios iki 100 skaitytojų. Jos sudaro 50 % visų bibliotekų skaičiaus (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. SVB kaimo bibliotekų skaičius pagal vartotojų sutelkimą.

Iki 100	101–200	201–300	301–400	401–500	Virš 500
12	11	0	1	0	0

3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas.

2024 metais SVB sistemos bibliotekose apsilankė 114 548 lankytojai. Palyginus su 2023 m., miesto bibliotekoje lankytojų padaugėjo net 40 %, tuo tarpu kaimo bibliotekose fiksuotas lankytojų skaičiaus sumažėjimas, iš dalies nulemtas mažėjančio gyventojų skaičiaus bei naujai įvestos elektroninės skaitytojų aptarnavimo sistemos LIBIS (žr. 3 lentelę).

2 lentelė. Lankytojų skaičius ir lankomumas (2021-2020 m.).

	Lankytojų skaičius		Skirtumas	Lankomumas	
	2024 metai	2023 metai		2024 metai	2023 metai
SVB	114 548	125 647	-11 099	28,6	30,3
VB	55 774	39 533	+16 241	43,5	32,7
Kaimo bibliotekose	58 774	86 114	-27 340	21,6	29,3

Molėtų VB per darbo dieną apsilankė 185 lankytojai, o vienai kaimo bibliotekai vidutiniškai tenka 2449 apsilankymai per metus, per vieną darbo dieną – 9,8.

4. Dokumentų išduotis.

2024 metais SVB sistemos bibliotekose dokumentų išduota 109 971 fiz. vnt. (2023 m. –120 451 fiz. vnt.), tai yra 10 480 fiz. vnt. mažiau, negu pernai metais. Kaip jau minėta aukščiau, šį sumažėjimą lėmė naujai kaimų bibliotekose įvesta elektroninė skaitytojų aptarnavimo posistemė LIBIS: ne visi senieji ir naujieji skaitytojai sutinka registruotis naujoje posistemėje. Nepaisant šios specifikos, knygų ir periodinių leidinių skaitymo tradicija neišnyko ir 2024 metais, ji liko tokia pat svarbi ir mėgstama.

Išduota dokumentų į namus:

- SVB – 87 219 fiz. vnt.

Iš jų:

- VB – 29 265 fiz. vnt.,
- Kaimo bibliotekose – 57 954 fiz. vnt.

Išduota dokumentų vietoje:

- SVB – 22 752 fiz. vnt.

Iš jų:

- VB – 4280 fiz. vnt.,
- Kaimo bibliotekose – 18 472 fiz. vnt.

Apie dokumentų išduotį pagal turinį (grožinės literatūros, šakinės literatūros (be periodikos) ir periodinių leidinių) žr. 4 lentelę.

3 lentelė. Dokumentų išduotis.

	Išduota dokumentų										
	Viso (fiz. vnt.)		Skirtumas	Iš jų:							
	2024 metai	2023 metai		Grožinės literatūros		Šakinės literatūros (be periodikos)		Periodinių leidinių		Kiti dokumentai	
			Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	
SVB sistemoje	109 971	120 451	-10 480	55 001	50	6382	6	48 516	43	72	1
VB	33 545	34 860	-1315	22 374	66	3027	9	8092	24	52	1

Kaimo bibliotekose	76 426	85 591	-9165	32 627	43	3355	4	40 424	52	20	1
--------------------	--------	--------	-------	--------	----	------	---	--------	----	----	---

Skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose buvo 27,4 (2023 m. – 29). Skaitomumas VB – 26,1 (2023 m. – 28,8); kaimo bibliotekose – 28 (2023 m. – 29,1).

Vienam rajono bibliotekininkui vidutiniškai tenka 2820 fiz. vnt. išduotų dokumentų.

Vienam VB bibliotekininkui tenka – 2236 fiz. vnt. išduotų dokumentų, kaimo bibliotekose – 3184 fiz. vnt.

5. Darbo vietos.

SVB tinklo bibliotekose šiuo metu yra 277 darbo vietos vartotojams. Iš jų: VB – 54, kaimo bibliotekose – 223.

Vartotojams skirtų kompiuterinių darbo vietų iš viso:

- SVB – 84, iš jų:
- VB – 18,
- kaimo bibliotekose – 66.

Kompiuterinių darbo vietų skaičius, prijungtų prie interneto:

- SVB – 84, iš jų:
- VB – 18,
- kaimo bibliotekose – 66.

Kompiuterinių darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams:

- SVB – 46, iš jų:
- VB – 22,
- kaimo bibliotekose – 24.

6. Prieiga ir sąlygos.

Darbo valandos (per 2024 metus)

VB dirbo 1997 darbo valandas (6 darbo dienų savaitė), kaimo bibliotekos vidutiniškai dirbo 2001 darbo valandas (5 darbo dienų savaitė).

Viešojoje bibliotekoje penkias dienas per savaitę vartotojai aptarnaujami po 9 valandas (nuo 9 iki 18 val.) ir vieną dieną (šeštadienį) – po 7 valandas (nuo 9 iki 16 val.). Vasaros laikotarpiu šeštadieniais vartotojai aptarnaujami po 4 valandas (nuo 9 iki 13 val.).

Kaimo bibliotekų darbo laikas: 6 kaimo bibliotekos dirbo 40 val. per savaitę (yra po 1 bibliotekininko etatą), 12 kaimo bibliotekų – 30 val. per savaitę (yra po 0,75 bibliotekininko etato), 6 kaimo bibliotekose – 20 val. per savaitę (yra po 0,5 bibliotekininko etato).

Darbo dienos (per 2024 metus):

VB dirbo 301 darbo dienas, kaimo bibliotekos vidutiniškai dirbo 251 darbo dienas.

7. Tarpbibliotekinis abonementas.

2024 metais TBA paslauga rajone buvo pasinaudota 166 kartus, t. y. buvo išsiųstos 166 SVB vartotojų užklausa kitoms Lietuvos bibliotekoms, daugiausiai Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešajai ir Lietuvos nacionalinei M. Mažvydo bibliotekoms. Tuo tarpu SVB gavo 11 TBA užklausa iš kitų viešųjų bibliotekų.

III. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

1. Renginiai.

2024 metais SVB tinklo bibliotekose buvo organizuoti 708 renginiai. Iš jų – 244 parodos.

4 lentelė. Renginių pasiskirstymas pagal pagrindines renginių formas.

Pavadinimas	Organizuota renginių					Renginių lankytojų skaičius
	Iš viso	Iš jų:				
		Žodinių		Vaizdinių		
Skaičius	%	Skaičius	%			
Molėtų SVB	708	464	66	244	34	17 485
VB	205	135	66	70	34	7008
Kaimo bibliotekose	503	329	65	174	35	10 477

2024 metais fiksuojant statistiką atskirai nuo kitų formų renginių pradėtos fiksuoti edukacijos ir mokymai gyventojams. Kiek įgyvendinta edukacinių užsiėmimų ir mokymų gyventojams, žr. 6 lentelę.

6 lentelė. Edukacijų ir mokymų gyventojams pasiskirstymas.

	Edukacijos		Mokymai gyventojams	
	Skaičius	Dalyvių sk.	Skaičius	Dalyvių sk.
SVB	201	2982	69	386
VB	129	2087	27	230
Kaimo bibliotekose	72	895	42	156

2024 metais prioritetas buvo skiriamas renginių kokybei ir aktualumui, bibliotekos svečių ir lektorių kompetencijai, autentiškumui. Renginių temos ir formos išliko panašios kaip ir ankstesniais metais: bendruomenės narių skaitymo skatinimas (knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, garsiniai skaitymai), kultūros ir literatūros paveldo sklaida (kraštotyros parodos, žymių kraštiečių jubiliejinių datų paminėjimai, susitikimai su kraštiečiais kūrėjais), šviečiamieji-mokomieji renginiai (edukacijos, konkursai, viktorinos, mokymai ir pan.). Temos variavo tarp literatūros, gamtos, istorijos, kultūros paveldo, psichologijos, kūrybiškumo, sveikatos, meno terapijos, gastronomijos, astronomijos, filosofijos ir t. t.

Svarbus renginys Molėtų bendruomenei – **Kazio Umbraso literatūrinės premijos konkursas**. Konkurse dalyvavo 14 dalyvių. Kovo 11 d. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną susumuoti ir pagarsinti konkurso rezultatai. 2024 metais, kaip ir anksčiau, tarp konkursinių kūrinių

dominavo poezija, tačiau buvo ir prozos tekstų. Šių metų laureate tapo Ilona Skujaitė, paskatinamoji premija skirta Antanui Rimvydui Kalveliui. Visų konkurso dalyvių kūryba publikuota viešosios bibliotekos interneto svetainėje „Kūryba“.

<https://moletai.rvb.lt/2024/03/12/paskelbti-kazio-umbraso-literaturines-premijos-laureatai-3/>

Kaip ir kasmet balandžio mėnesį Molėtų viešoji biblioteka dalyvavo **Nacionalinėje Lietuvos bibliotekų savaitėje**. Balandžio 23–29 d. vykusius šiai savaitei skirtus renginius vienijo bendra tema – „Europos šeimoje“. Tema akcentuoja vienybę, lygybę ir vertybes. Ji pasirinkta neatsitiktinai – būtent šiemet minimas Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą 20-metis. Tiek viešosios bibliotekos, tiek kaimų bibliotekų skaitytojai buvo kviečiami dalyvauti renginiuose, knygų pristatymuose bei stebėti šiai savaitei skirtas temines transliacijas.

<https://moletai.rvb.lt/2024/04/18/nacionaline-lietuvas-biblioteku-savaite-siemet-kviecia-kalbeti-apie-europos-vertybes/>

Birželio mėn. įvyko tradicinė Molėtų viešosios bibliotekos „**Mažoji knygų mugė**“. Mugėje dalyvavo leidyklos „Gelmės“, „Baltos lankos“, „Raidynėlis“, „Žara“, „Andrena“, „Charibdė“, „Odilė“, Lietuvos nacionalinės bibliotekos Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, asociacija „Slinktys“ ir knygynas „Pegasas“. Mugės dalyvius kūrybiniais užsiėmimams ir viktorinai kvietė bibliotekos personažė Molinukė. Mugę papuošė lankytojų sukurtų darbų ekspozicija „Virš Molėtų“: kiekvienas galėjo sukurti ir papuošti savo planetą, kometą ar kitą dangaus kūną.

<https://www.facebook.com/MoletuVB/posts/pfbid02PmzyHv9JsXTf41vGZV72eXxChhySZnAP4j4wvMKcvMxi7j1JpiUwM8uKCJAxkHqSI>

Gegužės mėnesį į biblioteką sugrįžo tradicinis „**Poezijos pavasaris**“. Dubingiuose, Mažajoje kultūros sostinėje 2024, visų širdis palietė muzikinis-poetinis vyksmas „Pavasaris ant vandenu“, kurio autoriai ir atlikėjai – Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas poetas, vertėjas Vladas Braziūnas bei kompozitorė, kanklininkė Agota Zdanavičiūtė. Renginys vyko kultūros renginiams visada atviroje Dubingių Šv. Jurgio bažnyčioje.

<https://moletai.rvb.lt/2024/05/27/virs-vandenu-nuskambejo-tarptautinis-poezijos-festivalis-poezijos-pavasaris-2024/>

Nekasdieniai renginiai (susitikimai, skaitymai netradicinėse vietose) bibliotekose ir rajono mokyklose vyko su Molėtų bibliotekos organizuojamos **rašytojų rezidencijų programos „Parašyta Molėtų krašte“** dalyviais: rašytojais Mariumi Marcinkevičiumi, Justina Kapeckaite-Šmaižiene, Daiva Molyte-Lukauskiene, Jurga Vile, poetais Aisčiu Žekevičiumi, Patricija Gudeikaite, knygų iliustratorėmis Laima Matuzonyte, Lina Itagaki, menotyrininku Juozapu Blažiūnu. Iš viso suorganizuoti keturi susitikimai su šiais kūrėjais: Alantoje, Balninkuose, Inturkėje, Molėtuose.

<https://moletai.rvb.lt/2024/10/29/baigesi-ketvirtoji-rasytoju-rezidenciju-programa-parasyta-moletu-kraste/>

Šviečiamieji renginiai (paskaitos, ekskursijos, edukacijos) vyko viešosios bibliotekos projekto „**Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka“**“ rėmuose. Organizuoti bibliotekininkų sukurti edukaciniai užsiėmimai, skirti astronomijos, kosmonautikos, meno temoms, paskaitas vedė

astronomai, mokslo žurnalistai ir rašytojai. Ekskursijų metu buvo aplankytos įvairios mokslo įstaigos: Lietuvos etnokosmologijos muziejus, Vilniaus universitetas, Utenos STEAM centras.

<https://moletai.rvb.lt/2024/11/07/kosmoteka-dar-vieni-metai-bibliotekoje-kupini-visatos-paslapciu-atradimu/>

Nuotoliniai renginiai – susitikimai ir paskaitos – organizuoti kito, jau tradiciniu tapusio, bibliotekos projekto „**Virtuali filosofijos skaitykla**“ metu. Virtualių susitikimų metu skaitytojai aptardavo tos savaitės filosofinę tekstą, dalindavosi savo įžvalgomis. Skaityklą kuravo filosofė prof. dr. Lina Vidauskytė.

<https://moletai.rvb.lt/2024/11/20/baigesi-virtualios-filosofijos-skaityklos-7-asis-sezonas-kanagrinejome-siais-metais/>

Naujo vaikams skirto bibliotekos projekto „**Vaikų atradimai Molėtų krašte**“ metu buvo sukurta naujas edukacinis užsiėmimas, pristatantis du garsiausius Molėtų krašte kūrėjus rašytojus vaikams (Antanas Pivoras ir Petras Tarasenka) bei jų kūrybą, kurią vienija istorija ir mitologija. Projekto metu sukurti kilnojami edukaciniai standai, papuošti iliustratorės Gretos Alice kūriniais. Projekto metu vaikai skatinti pažinti Lietuvos ir Molėtų kultūros paveldą, mitologiją, taip pat vienas iš projekto tikslų – atskirties tarp miesto ir regiono vaikų mažinimas, pastariesiems suteikiant geresnę prieigą prie kokybiškų kultūros paslaugų.

<https://moletai.rvb.lt/2024/09/10/vaiku-atradimai-moletu-kraste/>

Viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo **Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projekte „Žalia šviesa poezijai“**. Molėtų viešosios bibliotekos konferencijų salėje vyko keletas projekto renginių: gimnazistų susitikimas su aktoriumi, režisieriumi, dainininku Vidu Bareikiu, Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos „Juodai baltas“ teatras molėtiškius pradžiugino literatūriniu spektakliu „Vis dar be pabaigos... Paulius Širvys“, o Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas poetas Rimvydas Stankevičius ir bardas, kompozitorius Olegas Ditkovskis džiugino eilėmis ir muzika.

<https://moletai.rvb.lt/2024/09/20/bibliotekoje-skambejo-uzburianti-rimvydo-stankeviciaus-poezija-bei-atlikejo-olego-ditkovskio-muzika/>

Molėtų viešoji biblioteka partnerių teisėmis dalyvavo ir **Utenos A. ir M. Miškinų bibliotekos vykdytame projekte „Jungiančios literatūros ir meno gijos“**. Bibliotekoje įvyko susitikimas su daugeliui iš televizijos ekranų pažįstamu žurnalistu, autorinių laidų vedėju ir kūrėju Henriku Vaitiekūnu. Autorius pristatė savo knygą „Felčerio užrašai. Sveikatos patarimai, pamąstymai ir gera dozė humoro, praversianti kone visais gyvenimo atvejais“. Publicistinėje knygoje sudėta 71 esė įvairiomis temomis – gyvenimiški patyrimai, sveikatos patarimai ir filosofiniai pamąstymai. Knygoje sugulę pasakojimai – neišgalvoti. Tai autoriaus gyvenimišką patirtis bei jo rašyti straipsniai laikraščiu „Lietuvos sveikata“.

<https://moletai.rvb.lt/2024/11/07/susitikimas-su-zurnalistu-henriku-vaitiekunu/>

Biblioteka taip pat dalyvavo **Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projekte „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje“**. Vyko susitikimas su viena iš

grafinio romano „Meko sodas: apie Joną Meką, įkvėpimus ir plast“ autorių Jurga Vile. Tai kartu su knygu iliustruotoja Migle Anušauskaite komikso formatu išleista knyga, atskleidžianti vienos garsiausių Lietuvos ir pasaulio avangardinio kino kūrėjų, Jono Meko, gyvenimą, paremta jį gerbusių, mylėjusių, su juo kartu dirbusių, ar tiesiog gyvenimo kelyje sutiktų žmonių atsiminimais. Jurga Vilė pradėjo pasakojimą nuo savo kūrybinio kelio pradžios, studijų Prancūzijoje, prisiminimų apie savanorystę ir darbą 2000-2001 m. Niujorke. Rašytoja pasidalino ypatingais atsiminimais apie asmeninę pažintį su Jonu Meku filmų archyve, „Antologijoje“. Kiekvienas personažas, sutinkamas knygoje, yra savotiškas Jono Meko gyvenimo ir kūrybos atspindys, sodo Jonui Mekui dalis.

<https://moletai.rvb.lt/2024/12/12/prisiminimu-apie-jona-meka-sodas/>

Šiomet tęsti 2023 metų pabaigoje pasirodžiusios viešosios bibliotekos išleistos **knygos „Molėtų krašto istorinės atodangos“ pristatymai**. Sausio mėnesį vyko didysis knygos pristatymas Vilniuje, Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje. Čia susirinko daug Molėtų kraštiečių, leidiniu besidominčių vilniečių, taip pat dalyvavo didžioji dalis knygoje publikuotų tekstų autorių. Leidinį pristatė jo sudarytoja, bibliotekos direktoriaus pavaduotoja Austėja Jasaitienė ir Molėtų rajono mero patarėjas Valentinas Stundys. Dar vienas svarbus šios knygos pristatymas vyko vasario mėnesį vykusiame Vilniaus knygų mugėje, kur dalyvavo Austėja Jasaitienė, Valentinas Stundys, taip pat Molėtų rajono meras Saulius Jauneika bei knygoje publikuojamų straipsnių autoriai – menotyrininkas Juozapas Blažiūnas bei istorikas, muitininkas Gediminas Kulikauskas. Knygos pristatymai metų bėgyje vyko daugelyje Molėtų rajono seniūnijų bibliotekų.

<https://moletai.rvb.lt/2024/02/01/apie-moletu-krasto-zmones-ivykius-pavelda-knygos-moletu-krasto-istorines-atodangos-pristatymas-lietuvos-nacionalineje-martyno-mazvydo-bibliotekoje/>

<https://moletai.rvb.lt/2024/02/23/pirmoji-24-osios-vilniaus-knygu-muges-diena/>

Šiomet visose Molėtų rajono bibliotekose, bei kitose Lietuvos vietovėse, intensyviai vyko kito bibliotekos leidinio **„Nuo zacirkos iki lydekos: tradiciniai Molėtų krašto patiekalai“ pristatymai**. Knygos autorė istorikė, bibliotekininkė Anželika Laužikienė šią knygą parengė 2023 metais vykdydama viešosios bibliotekos projektą „Molėtų krašto patiekalai: nuo tradicijų iki modernumo“. Projektu siekta išsiaiškinti Molėtų regiono tradicinius patiekalus ir surasti savitumų, užrašyti senuosius receptus, kol dar yra kam apie juos papasakoti.

<https://moletai.rvb.lt/2024/12/18/nuo-zacirkos-iki-lydekos-tradiciniai-moletu-krasto-patiekalai-anzelika-lauzikiene-2023/>

Visada didelio pasisekimo ir susidomėjimo sulaukia kūrybiniai, pažintiniai ir šviečiamieji renginiai.

Tradicinėse popiečio valandėlėse **„Prie kavos puodelio“** Abonemente knygos mylėtojai kalbėjo apie naujas įdomias knygas, skaitė ištraukas iš labiausiai patikusių knygų, dalinosi knygų rekomendacijomis.

Tradiciškai bibliotekoje rengtos įvairios **spaudinių parodos**, skirtos paminėti kraštiečių bei visos Lietuvos kūrėjų jubiliejinėms sukaktims, metinėms. Šiomet rengtos šioms asmenybėms skirtos

parodos: V. S. Moemui, prozininkui Vytautui Misevičiui, poetui Jonui Strielkūnui, lietuvių prozos novatoriui Ignui Šeiniui, Jonui Biliūnui, Grigorijui Kanovičiui, Alfonsui Maldoniui ir kt. Rengiant šias parodas nebuvo užmirštos ir visiems lietuviams svarbios istorinės datos: Lietuvos valstybės atkūrimo diena, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena, Valstybės (karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena ir kt.

Rugsėjo mėn. vyko jau tradiciniu tapęs **Europos kultūros paveldo dienoms** skirtas renginys. Kasmet arti 200 organizatorių visoje Lietuvoje kviečia tyrinėti ir atrasti mūsų kasdienėje aplinkoje esantį kultūros paveldą. Šiemet šioms dienoms skirtame renginyje biblioteka kvietė iš arčiau pažinti senuosius Molėtus turgaus dieną. Čia prisiminti senieji amatai – audimas, siuvinėjimas, nėrimas, drožinėjimas, puodų žiedimas ir kt. Turgadienio nuotaiką kūrė skaitovų skaitomi autentiški tekstai bei liaudies muzikantai.

<https://moletai.rvb.lt/2024/09/09/turgaus-diena-moletuose/>

Laiptinės galerijoje ir konferencijų salėje organizuojamos fotografijų, tapybos darbų, piešinių ir kitų meno kūrinių parodos yra mėgstamos tiek menininkų, tiek lankytojų. Šiemet čia eksponuota dailininkės Vandos Padimanskaitės iliustracijų paroda.

<https://moletai.rvb.lt/2023/12/27/iliustracijos-gyvenancios-knygose/>

Eksponuota Vilniaus „Minties“ gimnazijos mokinių interpretacijų paroda „Atskleidžiant poetišką M. Šagalą“.

<https://moletai.rvb.lt/2024/03/04/interpretaciju-paroda-atskleidziant-poetiskaji-m-sagala/>

Viešoji biblioteka pirmoji Molėtuose surengė fotografo Manto Girsko fotografijų parodą „Nematyta gegužės 17-oji“. Fotografijų ciklas – tai svetimšalio reportažas iš Norvegijos Nepriklausomybės dienos šventės viename iš šios šalies miestų.

<https://www.facebook.com/MoletuVB/posts/pfbid026ahCxPYWqe6rNMPxbjPAN17HopakT6ALTCTgDk2Gxm5GAExvnm75K8fge2zNNMiJI>

Eksponuota fotografės Šarūnės Katinaitės paroda „Gyvenimas ant vandenyno“. Fotografijų ciklas pristato Australijos rytinės pakrantės miesto Gold Coast kasdienybę, su vandenynu neatsiejamai persipynusį vietinių gyvenimą, šios vietovės grožį.

<https://moletai.rvb.lt/2024/07/25/gyvenimas-ant-vandenyno-kranto-pristatyta-fotografes-sarunes-katinaites-fotografiju-paroda/>

Bibliotekoje pristatyta ir eksponuota fotomenininko Levo Žiriakovo fotografijų paroda „Kūrėjai“. Analoginės fotografijos cikle užfiksuoti iškilūs Lietuvos menininkai ir kūrėjai.

<https://moletai.rvb.lt/2024/08/02/atidaryta-levo-ziriakovo-analogines-fotografijos-paroda-kurejai/>

Eksponuota molėtiško fotografo Gintaro Stalausko paroda „Nuo debesies krašto“. Paroda pristato Molėtų krašto grožį ir unikalumą, tiek dienos, tiek nakties metu, tiek nuo žemės, tiek iš paukščio skrydžio, visais metų laikais.

<https://moletai.rvb.lt/2024/09/04/fotografo-gintaro-stalausko-fotografiju-is-paukscio-skrydzio-paroda-nuo-debesies-krasto/>

Bibliotekos projekto „Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka“ metu bibliotekos konferencijų salėje buvo eksponuojama astrofotografo Artūro Medvedevo fotografijų paroda. Didelio formato, aukštos kokybės nuotraukose užfiksuoti įvairūs kosmoso objektai: mėnulis, ūkai, galaktikos, žvaigždžių spiečiai ir kt. Parodos partneris – Lietuvos etnokosmologijos muziejus.

<https://moletai.rvb.lt/2024/10/08/arturo-medvedevo-astrofotografiju-paroda/>

Minint kraštietės kūrėjos Ritos Pumputienės jubiliejų, bibliotekoje buvo pristatyta jos fotografijų paroda „Pasimatymas su rudeniu“.

<https://moletai.rvb.lt/2024/12/03/ritos-pumputienes-fotografiju-parodos-pristatymas/>

Bibliotekoje vyko daug susitikimų su kūrėjais, mokslininkais, visuomenės veikėjais.

Balandžio mėnesį bibliotekoje vyko susitikimas su gamtininku, fotografu **Mariumi Čepuliu**. Tai bene daugiausiai lankytojų sutraukęs šių metų susitikimas. Svečias dalinosi savo patirtimi kuriant naujausią savo knygą „Metai. Gamtos fotografo dienoraštis“, pasakojo apie savo nuotykius laukinėje gamtoje, akistatose su įvairiais gyvūnais.

Istorikas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto prodekanas **Norbertas Černiauskas** molėtiškiams pristatė savo naujausią knygą „Fado. Trumpa neįvykusi Lietuvos istorija“. Remdamasis įvairiais išlikusiais šaltiniais, tarpukario Lietuvos valstybininkų rengtais planais ir vizijomis, N. Černiauskas sukonstravo alternatyvios Lietuvos istorijos epizodą: kas būtų įvykę, kaip būtų susiklostęs Lietuvos politinis, ekonominis, socialinis gyvenimas, jei Lietuva būtų išvengusi Antrojo Pasaulinio karo siaubo ir sovietinės okupacijos?

Kovo mėnesį kraštietis aktorius, režisierius, rašytojas **Alvydas Šlepikas** viešojoje bibliotekoje pristatė naujausią savo kūrinį, apsakymų rinkinį „Namas anapus upės“. Svečią kalbino geras jo pažįstamas, Molėtų rajono mero patarėjas Valentinas Stundys. Knyga „Namas anapus upės“ – viena iš Metų knygos rinkimų 2023 nominančių prozos kategorijoje.

Bibliotekoje svečiavęsis literatūros kritikas, eseistas **Valentinas Sventickas** pristatė savo knygą „Dalios Grinkevičiūtės dalia“. Ši monografija skirta D. Grinkevičiūtės gyvenimo ir kūrybos apmąstymams. Nugyvenusi dramatišką, skausmo, tačiau tuo pačiu ir stiprybės pilną gyvenimą, D. Grinkevičiūtė paliko reikšmingą literatūrinį liudijimą apie visai tautai lemtą laikotarpį. V. Sventickas teigia, jog D. Grinkevičiūtė turėjo rašytojos talentą, tad jos parašyti atsiminimai apie tremtį išsiskiria iš kitų memuarus rašiusių tremtinių kūrybos.

Bibliotekoje buvo pristatytas rašytojo **Giedriaus Petkevičiaus** karinis romanas „Diena, kai JIE ateis“. Rašytojas taip pat pristatė ir savo ankstesnes išleistas knygas – bestselerius „Karo anatomija“, „Karo žmonės“, „Kruvinos saulėgražos“, „Didžiųjų karų paslaptys“. G. Petkevičius ilgai domisi karyba, 6 metus buvo krašto apsaugos savanoris, tad rašyti karine tematika jam itin įdomu.

Į susitikimą bibliotekoje atvyko ir aktorius **Mindaugas Papinigis**. Pokalbio su menotyrininku Juozapu Blažiūnu metu aktorius pasidalino savo karjeros istorija, prisiminė vaikystę bei lūžinius savo gyvenimo momentus, palikusius ženklą ateičiai. Neutrūko ir pasakojimų apie kurioziškas situacijas filmavimo aikštelėje bei už jos ribų, paatviravimų apie naminius gyvūnus ir neįprastus hobius.

Paskaitą apie Molėtus I-ojo Pasaulinio karo laikotarpiu (1917 m.) skaitė menotyrininkas,

Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros vadovas **Juozapas Blažiūnas**. Paskaitoje buvo pristatyta ne tik molėtiškių kasdienybė, visuomeninio gyvenimo ryškiausios asmenybės ir įvykiai, bet ir pristatytas faktas, jog pirmoji biblioteka Molėtuose vis tik jau egzistavo 1917 metais.

Rudenį įvyko itin atviras ir jautrus susitikimas su Škotijoje gyvenančia bei kuriančia poete **Rūta Mikulėnaite-Jonuškiene**. Iš Utenos kilusi kūrėja pristatė savo naują poezijos knygą „Mėlynų naktų vieškeliai“, dalinosi savo gyvenimo istorija bei įspūdžiais iš gyvenimo svetur.

Bibliotekoje vyko **prof. Algio Vyšniūno** paskaita „Kruvina Kengyro istorija. 40 dienų – 70 metų“. Ši paskaita yra projekto „Atminties laukas“ parodų ir paskaitų ciklo dalis, kurio metu visuomenei pristatomi svarbūs ir mažiau žinomi Lietuvos istorijos įvykiai ir asmenybės. Vienas tokių įvykių – Kengyro sukilimas, vykęs 1954 m. Sukilime dalyvavo daug politinių kalinių lietuvių.

Savo naujausią poezijos rinktinę „Blunkančios runos“ bibliotekoje pristatė poetė, dailininkė **Nijolė Navikienė**. Renginio metu autorę kalbino šio leidinio redaktorė Jolanta Matkevičienė. Išgirdome atvirų prisipažinimų, akies krašteliu pamatėme pasaulį iš autorės perspektyvos, pasigrožėjome žemaičių kalba. N. Navikienės eiles skaitė bibliotekininkė Daiva Šilinskaitė, smuiko garsus publikai skyrė smuikininkė Simona Lim. Renginys skirtas paminėti Vyresnio amžiaus žmonių savaitei.

Bibliotekoje vyko susitikimas su ornitologe, gamtininke, pelėdų ir erelių tyrinėtoja, mokslininke **dr. Gintare Grašyte**, kuri dalinosi savo kasdienybe tiriant paukščius. Šiuo metu gamtininkė dirba gamtos eksperte Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje, laisvu laiku žieduoja ir tiria pelėdas bei erelius. G. Grašytės tyrimai atskleidžia, kodėl ir kaip per ilgus metus kinta pelėdų gyvenvietės, kaip keičiasi jų mityba šiltėjant klimatui.

Bibliotekoje vyko susitikimas su poete, žurnaliste, televizijos laidų scenariste **Rūta Vyžintaite**. Viešnios šaknys atlydi į Molėtus – ji Molėtų rajono garbės piliečio, vidurinės mokyklos dailės mokytojo, menininko Aleksandro Vyžinto anūkė. Molėtuose poetė praleido savo vaikystės vasaras – čia išmoko skaityti, plaukti ir parašė vieną pirmųjų eilėraščių. Šiais metais R. Vyžintaitė debiutavo su savo pirmąja poezijos knyga „Liuksemburgo jūra“ ir tapo Lietuvos rašytojų sąjungos organizuojamo konkurso „Pirmoji knyga“ laureate. Pirmąją knygą poetė skyrė savo seneliui, kuris ir skatindavo Rūtą rašyti eilėraščius.

Kavos gurmanai ir visi besidomintys atvyko į susitikimą su kavos mokyklos įkūrėju, knygos „Tebūnie kava“ autoriumi **Emanueliu Rykliu**. „Tebūnie kava“ knygoje pateikiami patarimai, kaip namuose paruošti skaniausią kavos puodelį. Knyga skirta ne tik baristoms ar kavos profesionalams, bet ir kasdieniams kavos mėgėjams, kurie nori išplėsti savo kavos žinių pagrindus. Knygos pristatymo metu Emanuelis su žmona Inga kvietė degustuoti skirtingų pasaulio regionų kavas, šviežiai skrudintas Vilniuje įsikūrusioje „Crooked Nose & Coffee Stories“ manufaktūroje.

Bibliotekoje vyko susitikimas su Lietuvos Nepriklausomybės Akto Signataru, politiku, buvusiu LR Seimo pirmininku, žurnalistu **Česlovu Juršėnu**. Į susitikimą signataras atvyko kartu su seimo nariu Šarūnu Biručiu ir pristatė 2022-aisiais išleistą knygą „Nenuobodaus gyvenimo mozaika“, kuri visuomenėje sulaukė itin didelio susidomėjimo. Č. Juršėnas pasidalino savo ilgo ir spalvingo

gyvenimo atsiminimais, pasakojo apie savo kelią į žurnalistiką, vėliau politiką, nuo pat mokyklos suolo.

Gruodžio mėnesį bibliotekoje viešėjęs etnologas **prof. Libertas Klimka** gausiai susirinkusiai salei atskleidė Advento tradicijų paslaptis, papasakojo apie senovinius advento papročius, prietarus, šviesos dieną, giedamas giesmes, žmonių pasiruošimą šventei, gamtos stebėjimą ir pranašavimus kitiems metams, atkeliavusias krikščioniškas tradicijas, Kalėdų senelio atsiradimo istoriją, kada pradėtos puošti Kalėdines eglutės.

Bibliotekoje vyko susitikimas su dietiste, sveikos gyvensenos koučere, knygų apie mitybą „Pirmas Šaukštas“, „Keto meniu“, „Drakono išmintis“, „Mano kūnas – mano tvirtovė“ autore **Rita Šilenskiene**. Knygų autorė ne tik pristatė savo dvi naujausias knygas apie sveiką mitybą, bet ir papasakojo apie geros savijautos ir stipraus imuniteto pagrindą, pasidalino patarimais, kaip maitintis sveikai, nebrangiai ir išsiugdyti sveikos mitybos įpročius.

Šalia memorialo, skirto Molėtų žydų genocido aukoms, rinktasi paminėti rugsėjo 23-iosios – **Lietuvos žydų genocido atminimo dienos**. Žydiškoje tradicijoje mirusiųjų atminimui ant kapų nešamos ne gėlės, o akmenėliai, tad kiekvienas dalyvis prie paminklo padėjo po savo akmenėlį. Mokytoja Jolanta Žalalienė kartu su mokiniais Meida Baranauskaite ir Nojumi Slavinsku skaitė ištraukas iš Vilniaus gete gyvenusio ir žuvusio 15-mečio berniuko Icchoko Rudaševskio dienoraščio. Mokytoja Virginija Petrauskienė ir gimnazijos gidų būrelio nariai Adomas Zaikinas, Kristupas Nariūnas, Aistė Remėzaitė ir Raminta Pumputytė trumpai pristatė Molėtų žydų istoriją, kasdienybę, papročius ir perskaitė visus žinomus (195) Molėtuose 1941 m. rugpjūčio 29 d. nužudytų žydų vardus. Šiai progai smuiko muzikos garsus skyrė Molėtų menų mokyklos mokytoja Rūta Vyšniauskienė.

Kraštietė **Alma Šlamaitė** papildė knygų apie Molėtų krašto šviesuolius rinkinį dar vienu leidiniu – „Molėtų krašto šviesuoliai, Baltadvario sūnus – Lietuvos inžinierius“. Tai unikalūs, Molėtų krašte gimusios autorės, pasakojimai apie gimtosios vietos šviesuolius, jų istorijas. bibliotekoje gydytoja, knygos autorė Alma Šlamaitė kartu su Vilniaus molėtiškių draugijos pirmininku Viliumi Maslausku pristatė ketvirtąją knygą. Naujoji knyga pristato šviesuolį Leoną Rinkūną, gimusį (1926 m. kovo 7 d.) ir užaugusį Giedraičių tėvonijoje Baltadvaryje (dabar – Molėtų rajonas, Videniškių seniūnija).

Akcijos, konkursai

Viešoji biblioteka dalyvavo beveik visose programose ir veiklose, organizuotose Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos, Savivaldybių viešųjų bibliotekų, Apskričių viešųjų bibliotekų ir Lietuvos leidėjų asociacijų, Lietuvos bibliotekininkų draugijos, Švietimo ir mokslo ministerijos ir kitų organizacijų. VB ir kaimo bibliotekos organizavo Saugesnio interneto savaitės, Vyresnio amžiaus žmonių savaitės, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės, Šiaurės šalių literatūros savaitės renginius, dalyvavo skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“, knygų dovanojimo akcijoje „Bibliotekų knygų Kalėdos“ ir kt.

Vasario mėnesį Lietuvos bibliotekose, tarp jų ir Molėtuose, vyko **Saugesnio interneto**

savaitės renginiai. Vasario 11 d. – Saugesnio interneto diena – minima daugiau nei 150 valstybių. Jos tikslas – atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį naudojamą internetu ir skaitmeninėmis technologijomis. Saugesnio interneto dieną į biblioteką paminėti atėjo penktokai, kurie tikrai žino, kaip saugiai elgtis internete. Bibliotekininkės Janina ir Kristina priminė penktokams, ko vengti internete, norint apsaugoti savo ir tėvų asmens duomenis, apsaugoti nuo apgaulių ir kenkėjiškų programų. Pamoką pabaigėme smagiu žaidimu „atšpėk, kokia tai pasaka pagal emociukus“ bei kryžiažodžiu. Aktyviausi buvo apdovanoti. VB ir kaimų filialuose šią savaitę spręsti teminiai testai, vyko viktorinos, diskusijos ir teminės transliacijos, vaikai žaidė įvairius žaidimus apie saugumą internete.

Kovo 15 d. Molėtų viešojoje bibliotekoje buvo galima rašyti **Nacionalinį diktantą**, kurio rašymas su kiekvienais naujais metais tampa tradicine bibliotekos veikla.

Spalio mėnesį rajono bibliotekose buvo organizuojami **Vyresnio amžiaus žmonių savaitei** skirti renginiai. Viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su poete, dailininke Nijole Navikiene, kuri pristatė savo naujausią poezijos knygelę „Blunkančios runos“.

Lapkričio mėnesį bibliotekoje vyko tradicinės Šiaurės šalių ministrų tarybos organizuojamos **Šiaurės šalių literatūros savaitės** renginiai. 2024 metų savaitės tema – „Laisvė Šiaurės šalyse“. Įvyko dveji skaitymai: vaikams ir suaugusiems. Vaikai skaitymuose „Auštant“ skaitė ištrauką iš Ran Flygenring knygelės „Vulkanas“, tuo tarpu suaugusieji rinkosi į skaitymus „Sutemų valanda“, kur buvo skaitoma Sjón (Sigurjón Birgir Sigurðsson) knygos „Baldras, Šešėlio sūnus“ ištrauka.

Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos lankytojai aktyviai dalyvavo 2024 metų **„Vasaros skaitymo iššūkyje“**. Iššūkio tikslas – perskaityti penkias knygas pagal pateiktas penkias užduotis: „Perskaityk populiarią knygą, kurią skaitė visi, išskyrus tave“, „Perskaityk istorinę knygą“, „Perskaityk knygą apie svajonių šalį“, „Perskaityk knygą apie atradimus“ ir „Perskaityk knygą apie sportą“. Šiais metais iššūkyje dalyvavo 234 viešosios bibliotekos ir filialų skaitytojai. Iš jų iššūkį įveikė 184 skaitytojai. Viešojoje bibliotekoje iššūkį įveikė 43 skaitytojai. Filialų skaitytojai taip pat aktyviai įsitraukė į vasaros skaitymo varžytuves: visose kaimų bibliotekose skaitymo iššūkį įveikė 141 skaitytojas, o aktyviausiais buvo Mindūnų, Giedraičių ir Sidabrinių bibliotekos skaitytojai. Šią vasarą Molėtų rajono skaitytojai įveikė net 1076 knygas.

Rugsėjo 26 d. viešojoje bibliotekoje buvo minima **Europos kalbų diena**. Tradiciškai šios datos paminėjimui Vaikų literatūros skaitykloje buvo galima rasti šiai dienai skirtą parodą, kurioje eksponuojamos knygos, žaidimai, žemėlapiai, skirti Europai ir jos šalims. Bibliotekos savanorė Meida paruošė pristatymą apie Europos valstybes, kurio smalsiai klausėsi jaunieji bibliotekos lankytojai. Žinias dalyviai įtvirtino dalyvaudami žaismingoje viktorinoje.

Spalio mėnesį Lietuvos bibliotekos tradiciškai dalyvavo **Pasaulinėje MIRKT (Medijų ir informacinio raštingumo) savaitėje**. Spalio 24 d. – Pasaulinė informacinių technologijų plėtros diena, tad ši diena ir ši savaitė yra skirtos atkreipti visuomenės dėmesį į būtinybę žmonėms mokėti naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, suprasti jų galimybes ir iššūkius, mokėti spręsti kasdienes su medijomis ir skaitmeniniu raštingumu susijusias problemas. Šią savaitę Molėtų viešoji biblioteka,

kaip ir kitos Lietuvos bibliotekos, siūlė daug veiklų. Vyko orientacinis žygis „Taigi viską žinau...“, veikė virtualus pabėgimo kambarys, vyko viktorinos ir teminės transliacijos. Taip pat viešojoje bibliotekoje vyko teminis MIRKT protmūšis, kurį vedė humoristas ir protmūšių rengėjas Paulius Ambrzevičius. MIRKT savaitės metu VB veikė iš Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos atvykęs „Cookie Truck“ („sausainių autobusiukas“), kuris vaikams ir suaugusiems patraukliai ir žaismingai bibliotekos lankytojams pristatė MIRKT temas bei, žinoma, vaišino sausainukais.

2024 metus vainikavo visose Lietuvos bibliotekose vykusia akcija „**Bibliotekų knygų Kalėdos**“. Prezidentės Dalios Grybauskaitės daugiau nei prieš dešimtmetį inicijuota akcija transformavosi, jos organizavimą perėmė Lietuvos bibliotekininkų draugija. Molėtiškiai aktyviai dalyvavo knygų dovanojimo savo bibliotekai akcijoje.

2024 metais, kaip ir anksčiau, viešojoje bibliotekoje veikė **Molėtų rajono literatų brolija**. Brolijos nariai rinkosi į susitikimus viešojoje bibliotekoje, dalyvavo kūrybiniuose vakaruose ir susitikimuose su skaitytojais rajono bibliotekose.

Renginiai kaimo bibliotekose

2024 metais kaimo bibliotekose organizuoti tiek tradiciniai, tiek nauji renginiai. Bibliotekose tradiciškai vyko literatūriniai susitikimai, knygų pristatymai, renginiai pasižymėjo temų įvairove. Paskutiniaisiais metais didelė dalis bibliotekų liko vienintele kultūros įstaiga kaimo vietovėse, tad kartu su kaimo bendruomenių centrais stengtasi vykdyti bendrus projektus, organizuoti įvairiausias šventes, susibūrimus, vakarones. Beveik visose bibliotekose organizuojamos dokumentų parodos, skirtos paminėti valstybines šventes, rašytojų, poetų jubiliejus, taip pat vis didesnio bendruomenės narių dėmesio sulaukia įvairios fotografijos, tapybos, tautodailės ir kitos netradicinės parodos.

Trumpai apžvelgsime tuos renginius, kurie paliko didžiausią įspūdį rajono gyventojams bei gerus atsiliepimus rajono spaudoje:

Dapkūniškių bibliotekoje paminėta Laisvės gynėjų diena. Dalyviai dalijosi gyvais prisiminimais, skaitė eiles, žiūrėjo dokumentinius filmus.

Giedraičių bibliotekoje taip paminėta Sausio 13-oji. Su priešmokyklinės grupės vaikučiais žiūrėtas filmukas, sukurtas pagal Vytauto Landsbergio pasakojimą „Sausio sniegenos“. Taip pat vaikai piešė Laisvę. Po to skaitė K. Jehoruškinos knygėlę „Mano priverstinės atostogos“ apie pirmąsias karo dienas Ukrainoje, kai vaikai negalėjo mokytis, bei klausėsi Danilo iš Ukrainos pasakojimo, kaip jis su seneliais atsidūrė Lietuvoje.

Giedraičių bibliotekoje bei kai kuriose kitose bibliotekose, turinčiose gausesnį skaitytojų vaikų skaičių, ir visus metus nuolat vyko įvairios veiklos vaikams: edukaciniai ir kūrybiniai užsiėmimai pagal literatūrinius kūrinius, kartu perskaitytas knygas, filmų peržiūros ir garsiniai skaitymai, vasaros skaitymai netradicinėse erdvėse, įsimintinų datų paminėjimai (Pusiaurė, Valentino diena, Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Žemės diena, Šeimos diena, nauji mokslo metai, Šiaurės šalių literatūros savaitė, Adventas, Kalėdos ir kt.).

Inturkės bibliotekoje vyko Inturkės saviveiklinio teatriuko dalyvių susitikimas „Mus jungia džiaugsmas kurti“. Skaidrėse keitėsi nuotraukos iš 2006–2023 m. statytų spektaklių, dalyviai dalinosi

prisiminimais apie teatriuko veiklą.

Levaniškių bibliotekoje veikė Anastazijos Kuliešovaitės kutų lėlių paroda „Skudurinės Onutės“.

Dubingių bibliotekoje buvo eksponuojama poetės, menininkės Nijolės Navikienės paveikslų paroda „12“, kurios metu bibliotekos sienas papuošė dvylika autorės paveikslų. Parodos pristatymo metu buvo skaitomi dvylika N. Navikienės eilėraščių iš pirmosios jos knygos „Pašauk mane“.

Joniškio biblioteka prisidėjo prie sausio mėnesį organizuoto naktinio žygio „Aš myliu Joniškį“, skirto 470-osioms Joniškio miestelio metinėms. Žygis, įgyvendintas bendradarbiaujant su vietos bendruomene, sulaukė didelio populiarumo – jame dalyvavo net 80 žygiuotojų.

Beveik visas Molėtų rajono bibliotekas su savo nauja knyga „Nuo zacirkos iki lydekos: tradiciniai Molėtų krašto patiekalai“ aplankė Anželika Laužikienė. Renginiai susilaukė didelio populiarumo, tiek dėl skaitytojus dominančios gastrominės tematikos, tiek dėl fakto, jog knygoje kalbintos įvairiose rajono vietovėse gyvenančios šeimininkės – šių bibliotekų skaitytojos, skaitytojų kaimynės ir pažįstamos.

Dubingių bibliotekoje vyko popietė „Po angelo sparnu“. Jos metu kolekcininkė Danguolė Steponavičienė pristatė savo 97 angeliukų kolekciją. D. Steponavičienė domisi angelų tema literatūroje, mene, tad savo knygų lentynoje turi ne vieną knygą apie angelus. Knygas kolekcininkė paliko bibliotekoje, kad skaitytojai turėtų galimybę jas pamatyti, pavartyti, perskaityti. Taip pat renginio metu vyko Lornos Byrne knygos „Angelai man glosto plaukus“ aptarimas.

Balninkų, Bekupės, Bijutiškio, Giedraičių, Suginčių ir Žalvarių bibliotekose buvo minima Saugesnio interneto savaitė, jos metu vyko įvairūs renginiai ir iniciatyvos, skirtos tiek vaikams, tiek suaugusiems bibliotekos lankytojams.

Levaniškių bibliotekoje iki Velykų veikė suneštinė medalių paroda „Iš mūsų kolekcijų“. Dauguma jų – moliniai, gaminti amatininkų ir pirkti mugėse, gauti per šventes („Poezijos pavasaris“, „Druskininkų kurortui – 150“, Molėtų viešajai bibliotekai – 80“).

Balninkų ir Elvyros Satkūnaitės vardo bibliotekų skaitytojai susitiko su gydytoja, rašytoja, kraštotyrininke Alma Šlamaite ir Molėtų rajono garbės piliečiu, Vilniaus molėtiškių draugijos pirmininku Viliumi Maslausku. Susitikimo metu pristatyta ketvirtoji A. Šlamaitės knyga „Molėtų krašto šviesuoliai: Baltadvario sūnus – Lietuvos inžinierius“, aptarti ir senesni autorės leidiniai.

Dubingių biblioteka pakvietė gyventojus susitikti Molėtų krašto amatų centro edukatorės Audreolės Pivorės edukacijoje „Gyvybės medis“, kurios metu buvo piešiama ant medžio.

Verbiškių bibliotekoje vyko geometrinių skiautinių edukacija „Geltona, žalia, raudona“, skirta paminėti Kovo 11-ąją. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Bendruomenės pirmininkė Staselė Žvinienė pasidalino skiautinių meno patirtimi, edukacijos metu buvo galima išmokti šio meno pradžiamokslio, pabandyti pačiam atsiskleisti minčių ir spalvų harmonijoje.

Daugelyje bibliotekų paminėta Knygnešio diena (kovo 16 d.). Šią dieną bibliotekininkės tradiciškai lanko savo skaitytojus namuose, nuneša jiems naujų knygų, pabendruoja įvairiomis temomis. Metų bėgyje bibliotekininkėms lankyti skaitytojus namuose padeda knygnešiai savanoriai.

Joniškio bibliotekoje vyko priešvėlykinės dirbtuvėlės vaikams. Jų metu buvo prisimenamos Vėlykų tradicijos, įvairiomis technikomis gaminami Vėlykiniai kiškučiai.

Dubingiuose buvo švenčiama Atvėlykio šventė. Bendradarbiaujant su vietos bendruomene, Kunigaikščių Radvilų draugovės skautais bei Dubingių seniūnija, dideliems ir mažiems bibliotekos lankytojams buvo sugalvotos įvairios pramogos, skautiški žaidimai, prizai, tačiau labiausiai visus šildė buvimas kartu ir nuoširdus bendravimas.

Žaugėdų bibliotekoje pavasarį, per Atvėlykį vyko susitikimas su Molėtų krašto saviveiklininkais. Žaugėdų kaimo gyventojai, kaip viena šeima, susirinko bibliotekoje į popietę, linkėjo vieni kitiems sveikatos, geros kloties, prasmingų darbų. Šią šventinę dieną žaugėdiškius aplankė Molėtų žmonių su negalia kolektyvas „Molėtuvka“.

Kuolakasių bibliotekoje Atvėlykiui susibūrė tie, kurie troško pažinties su tapybos paslaptimis, kuriomis pasidalino poetė ir dailininkė Nijolė Navikienė. Susipažinę su tapybos technikomis, dalyviai su dideliu užsidegimu įsitraukė į kūrybinį procesą. Popietę papuošė prie kavos puodelio skaitomos N. Navikienės eilės.

Levaniškių bibliotekoje buvo eksponuojama aktoriaus, dailininko Antano Rimvydo Kalvelio tapybos ir akvarelės paroda. Susitikimo su parodos autoriumi metu vyko filmo „Suaugusių žmonių žaidimai“ peržiūra.

Alantos, Videniškių, Giedraičių bibliotekose vyko Molėtų viešosios bibliotekos išleistos knygos „Molėtų krašto istorinės atodangos“ pristatymai, kuriuose dalyvavo knygos sudarytoja Austėja Jasaitienė, Molėtų rajono mero patarėjas Valentinas Stundys bei knygoje publikuojamų straipsnių autoriai Gintautas Šeikis ir Juozapas Blažiūnas. Pristatymai sulaukė didelio vietinių gyventojų susidomėjimo, kadangi knygoje aprašomos jų gyvenamos vietovės, pažinti žmonės.

Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu Balninkų bibliotekos skaitytojus aplankė ELVIS autobusiukas ir Lietuvos audiosensorinės bibliotekos specialistės, kurios papasakojo apie virtualios bibliotekos naudojimo galimybes ir kas jomis gali naudotis.

Bekupės bibliotekoje vyko poetės Rasitos Sireikaitės-Kaladinskienės knygų „Tėviškės soduose“ ir „Prisiglausk prie žolės“ pristatymas. Autorė nuoširdžiai pasidalino pasakojimu apie savo kūrybinį kelią.

Giedraičių bibliotekoje Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu pirmokai ir priešmokyklinukai dalyvavo edukacijoje „Kamišibai teatras“. Tai nedidelė medinė dėžutė, statoma ant stalo, žiūrovų akių lygyje. Į dėžutę sudedamos popierinės kortelės su paveikslėliais, traukiant korteles yra sekama pasaka. Vaikams buvo pristatyta L. Žutautės knygelė „Kakė Makė ir koncerto diena“. Aptarę papasakotą kūrinių, vaikai kūrė savo istorijas. Pirmokai, pasiskirstę į dvi grupes sukūrė istorijas „Linksmąjį triušį“ bei „Istoriją apie kosmosą“, o priešmokyklinukai – „Kiškio ir gyvatės draugystę“.

Inturkės saviveiklinis teatriukas pakvietė žiūrovus bei bibliotekos skaitytojus į premjerą – spektaklį „Milijonas per pusę“ (pagal Edmundo Untulio to paties pavadinimo pjesę). Šis seansas buvo skirtas paminėti Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei.

E. Satkūnaitės vardo bibliotekoje vyko nuoširdi popietė prie kavos puodelio. Dalintasi, ką skaitome šiandien, galbūt, pasiūlytume draugui ar kaimynui. Žinoma, romanai visada pirmoje vietoje. Menkai romanams nusileidžia detektyvai, istorinės ir biografinės knygos.

Vidniškių bibliotekoje vyko Danguolės Steponavičienės angelų kolekcijos paroda, kurios atidaryme dalyvavo ir pati kolekcininkė.

Verbiškių bibliotekoje vyko susitikimas su Molėtų rajono policijos komisariato ir Molėtų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnais, Molėtų socialinės paramos centro atstove bei Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro atstove. Lankytojai išgirdo daug vertingos informacijos, sužinojo kaip atpažinti telefoninius ir internetinius sukčius.

Vidniškių bibliotekoje vyko knygos „Buožės vaiko prisiminimai“ pristatymas, knygos autorius Antanas Pusvaškis dalinosi prisiminimais su savo žemiečiais.

Alantos bibliotekoje vyko popietė „Birutę Šiukštienę prisimenant“, taip paminint jos gimimo metines. Šią dieną jai būtų sukakę 94 metai. B. Šiukštienė buvo ilgametė Alantos gimnazijos mokytoja, literatė, išleidusi septynias poezijos knygas. Prisiminimais apie ją dalijosi buvusios jos mokinės Roma Žvinienė, Danutė Stefanija Vaikšnorienė, Jūratė Sabaliauskienė ir bičiulės.

Giedraičių bibliotekoje prasidedant vasarai apsilankė mylimas vaikų rašytojas Marius Marcinkevičius bei talentingoji vaikų knygų iliustruotoja Lina Itagaki, kurie 2–5 klasių vaikams pristatė naujausią savo knygą „Mergaitė su šautuvu. Istorija apie mergaitę partizanę“. Autoriai ne tik vaikus supažindino su savo kūryba, bet ir pakvietė dalyvauti edukacijoje, kurios metu jie sužinojo, kaip reikėtų išgyventi ilgesnį laiką miške, kokie daiktai būtų naudingi.

Inturkės bibliotekoje paminėta kraštiečio muziko, mokytojo, meno vadovo, poeto Tado Daškevičiaus artėjanti 90 metų sukaktis. Skaidrėse atgijo Tado gyvenimo ir veiklos Inturkėje akimirkos.

Vidniškių bibliotekoje vyko žolininkės Danguolės Stepanavičienės paskaita „Pavasarinės vaistažolės“, kurios metu ji pasidalino savo sukaupta patirtimi ir patarimais apie šiuos naudingus augalus.

Joniškio biblioteka bendradarbiavo organizuojant Joniškio miestelio 470 metų jubiliejų ir jam skirtą šventę. Vyko įvairūs edukaciniai užsiėmimai, parodos, linksmybės.

Levaniškių bibliotekoje veikė mažiesiems skaitytojams skirta paroda „Ką žmonės, sėja, sodina...“. Parodos eksponatai – gėlių ir daržovių sėklos bei ankštinių kultūrų stambios sėklos – pupos, žirniai, pupelės, taip pat medžių ir krūmų sėklos – erškėtuogių, ąžuolo gilių, kaštonai. Eksponatus buvo galima pačiupinėti, pajusti jų svorį, kvapą. Taip pat Levaniškių bibliotekoje iki vasaros pabaigos buvo eksponuojama Augusto Vėjaus Balandos ir Alvydo Balandos fotografijų paroda „Gyvūnijos pasaulyje“. Fotografijose – daržų, sodų, miškų ir pievų gyventojai, be kurių neįsivaizduojame vasaros.

Levaniškių bibliotekoje buvo eksponuojama Danutės Narušienės kolekcija – įvairūs ąsotėliai. Šiuo metu jos kolekcijoje yra 53 įvairaus dydžio, spalvų ir ornamentų ąsotėliai.

Inturkės bibliotekoje tautodailininkė Marija Ažubalienė pristatė sinegrafijos (siuvinėjimo ant

popieriaus) darbų parodą „Gėlės tamsoje“. Norintieji galėjo paklausti, pasimokyti ir, gavę užduotį, bandyti ją įgyvendinti. Lektorė noriai patarė ir prireikus padėdavo.

Žaugėdų bibliotekoje vasaros pabaigoje vyko poezijos ir bendruomeniškumo popietė, kurios metu skambėjo eilės bei muzikos garsai, vyko šiltas bendravimas tarp dalyvių.

Dapkūniškių bibliotekoje vyko protmūšis viską žinantiems. Dalyvavo Balninkų seniūnijos Girsteitiškio, Dapkūniškių ir Balninkų bibliotekų komandos. Protmūšį laimėjo šeiminkai.

Popietė „Vasara, aš ir knyga“ Toliejų bibliotekoje prabėgo nepastebimai dalijantis vasaros įspūdžiais apie perskaitytas knygas, aptariant įveiktą „Vasaros skaitymo iššūkį“ ir jo rezultatus, dalijantis knygomis, kurios dar bus skaitomos ateityje.

Įsibėgėjus rudenii Videniškių bibliotekoje įvyko jauki maisto gaminimo ir ragavimo popietė, kurios metu pristatyta knygų apie maisto gaminių paroda, vadovaujant gospadinei Janei Navikienei virtos bulvinės lazankos, vaišintasi suneštiniais gardėšiais ir kvapnia arbata.

Inturkės bibliotekoje, tęsdami kraštotyros susitikimus, inturkiškiai rinkosi į popietę „Molėtų krašto žydų paveldas. Inturkės istorijos puslapiai“, kur susitikom su istorike, gide Anželika Laužikiene.

Alantos ir Bekupės bibliotekose buvo minima Senjorų savaitė. Alantoje bibliotekininkė J. Sabaliauskienė pristatė savo kelionę po Paryžių, rodė dalyviams skaidres ir nuotraukas. Bekupėje susirinkę bendruomenės nariai dalijosi šiluma ir vyko nuoširdūs pokalbiai, skambėjo muzikanto Vitalijaus Gaulės muzika.

Levaniškių bibliotekoje naujų mokslo metų proga buvo eksponuojama varpelių kolekcija, priklausanti buvusiai mokytojai, dabar Skudutiškio bibliotekos bibliotekininkei Irenai Cibulskienei.

Elvyros Satkūnaitės vardo bibliotekoje vyko poezijos popietė, kurios metu savo eiles pristatė bei gyvenimo atsiminimais dalinosi poetė Rasita Sireikaitė-Kaladinskienė.

Dubingių bibliotekoje vyko susitikimas su poete, dailininke Nijole Navikiene. Popietės metu Nijolė pristatė savo eilėraščių knygą „Blunkančios runos“. Popietės metu taip pat buvo kalbama apie tapybą, kaip gimsta Nijolės paveikslai.

Dubingių bibliotekoje vyko teatralizuotas Irenos Kerulienės ir Richardo Leleivos kūrybos pristatymas. Buvo rodoma „Bobulės ant suoliuko“ – Švenčionėlių liaudies teatro inscenizacija pagal Irenos Kerulienės eiliuotą romaną. Renginio metu skambėjo Richardo Leleivos eilės, lydimos Gintaro Lazdinio dainų, kurias jis pats dainavo melodingai pritariant gitarai.

Spalį Balninkų biblioteka dalyvavo kino festivalyje „Nepatogus kinas“ ir vykdė kino filmų seansus.

Į Balninkų biblioteką rinkosi žmonės, mėgstantys keliauti, ar tiesiog norėję pasiklausyti kraštiečių, fotografės Šarūnės Katinaitės įspūdžių iš kelionės po Vietnamą, kuriame ji praleido 1,5 mėnesio. Po beveik valandos trukusio pasakojimo, atėjusieji dar turėjo daug klausimų, į kuriuos Šarūnė atsakė pasibūnant prie arbatos puodelio.

Bendradarbiaujant su Alantos Trečiojo amžiaus universitetu, Alantos bibliotekoje suorganizuota popietė „Po Švediją pasidairius“. Vasarą alantiškės Elena Grajauskienė ir Ona

Audenienė lankėsi Švedijoje, tad renginio metu jos dalijosi savo įspūdžiais, pasakojo apie Švediją, rodė nuotraukas, pristatė Švedijos istoriją.

Levaniškių bibliotekoje eksponuota Molėtų kultūros centro dailininkės Alinos Baranauskienės gimtadieninė kūrybinė paroda „Eskizai“, kurią sudarė dailininkės kurti eskizai, ruošiantis įvairioms Molėtų miesto šventėms ir renginiams.

Šiaurės šalių literatūros savaitė Giedraičių bibliotekoje paminėta su trečiokais. Šių metų savaitės tema – „Laisvė Šiaurės šalyse“ – skirta Islandijos 80-osioms nepriklausomybės metinėms. Skaitėme ištrauką iš R. Flygernring paveikslėlių knygelės „Vulkanas“. Ši knyga 2023 m. buvo apdovanota Šiaurės Tarybos vaikų ir jaunimo literatūros premija. Vaikai sužinojo apie Šiaurės šalių literatūros savaitės tradicijas, susipažino su visomis Šiaurės šalimis, jų kraštovaizdžiu, sužinojo, kokie žymiausi knygų vaikams autoriai kilę iš šių šalių. Trečiokai aktyviai dalyvavo literatūrinėje viktorinoje, gamino ugnikalnius ir stebėjo jo išsiveržimą.

Šiaurės šalių literatūros savaitė paminėta ir Verbiškių, Videniškių bei Girsteitiškio bibliotekose, kur vyko suaugusiems skirtų skaitymų popietė „Sutemų valanda“. Šia proga Videniškių bibliotekos renginio viešnia, ilgą laiką šioje šalyje gyvenusi videnišketė Irena Valužienė, originalo ir lietuvių kalbomis skaitė Islandijos autoriaus Sjón (Sigurjon Birgir Sigurðsson pseudonimas) kūrinio „Baldras, Šešėlio sūnus“ ištraukas, demonstravo nuotraukas ir filmuotą medžiagą apie Islandiją, pasakojo apie jos istoriją, ekonomiką, islandų gyvenimo būdą, šalies gamtą ir jos išskirtinumą, ugnikalnių išsiveržimą ir kt. Verbiškių bibliotekoje bibliotekininkė Ž. Ramanauskienė pristatė Islandijos istoriją ir kelią link nepriklausomybės, o Girsteitiškio bibliotekoje vyko teminis protmūšis.

Dubingių bibliotekoje vyko tradicinė poezijos ir dainos popietė „Uždekime širdžiai po žvakelę“. Popietėje savo eiles skaitė poetė Gražvilė Baleišytė, o nuostabias dainas dovanojo Dalia Vaicenavičienė. Gausiai susirinkusius klausytojus supo gitaros skambesys ir poezija. Kadangi renginyje dalyvavo ir ukrainiečiai, jiems buvo dainuojama jų gimtąja kalba.

Daugelyje kaimų bibliotekų vyko medijų ir informaciniam raštingumui skirti mokymai įvairiomis temomis. Juos vedė Molėtų viešosios bibliotekos Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyr. bibliotekininkė Gintautė Peleckaitė. Mokymai prisidėjo prie informacinės visuomenės ugdymo, gyventojams pristatyta, kaip saugiai naudotis įvairiomis elektroninėmis paslaugomis kompiuteryje ir telefone, kaip nebūti apgautiems melagienų ir kt.

Bekupės, Arnionių, Sidabrinių, Levaniškių, Žiūrų, Toliejų, Videniškių bei Balninkų bibliotekose Advento proga vyko prieššventiniai užsiėmimai, kurių metu gaminti Advento vainikai, kitos kalėdinės dekoracijos, dekoruoti šventiniasi meduoliai, vyko jaukūs pasisėdėjimai.

Bendradarbiaujant su Alantos Trečiojo amžiaus universitetu, Alantos bibliotekoje vyko paskaita „Maroko įdomybės“. Bibliotekininkė Jūratė dalijosi įspūdžiais iš kelionės po Maroką, demonstravo fotografijas iš kelionės.

Kuolakasių bibliotekoje vyko jauki popietė su literate, dailininke Nijole Navikienė. Poetė pristatė savo naujausią knygą „Blunkančios runos“.

Dubingių bibliotekoje prieš Kalėdas rinkosi moterys, kurios kasmet dalyvauja socialinėje

akcijoje „Kojinė senoliui, vienišam, ligoniui“. Dėl tam tikrų priežasčių ne visos galėjo dalyvauti, nes įprastai dalyvauja mezgėjos net ir iš Zarasų rajono. Bibliotekininkė visas susirinkusias moteris pasveikino, perskaitydama Almio Grybausko eilėraštį „ Kalėdų spindulys“ . Šiomet numegzta 83 poros kojinių, 54 išdalintos mikrorajono gyventojams, likusios poros perduotos Molėtų Caritui.

Arnionių bibliotekoje vyko jauki poezijos popietė, kurios metu savo eiles, atsiradusias iš gyvenimo, pristatė Švenčionėlių liaudies teatro režisierius Richardas Leleiva. Jo režisuota inscenizacija „Bobulės ant suoliuko“ pagal pirmąjį Irenos Kerulienės eiliuotą romaną, su puikiomis aktorėmis „bobulėmis“, sulaukė daug žiūrovų šypsenu. Irena pristatė savo antrąją poezijos knygą „Bobulės ant suoliuko“.

Elvyros Satkūnaitės vardo bibliotekoje edukacijos dalyviai mokėsi lieti žvakes, rinko spalvas, kvapus, papuošimus ir kūrė savo individualias namų puošmenas.

Jau 30–jį kartą Dubingių biblioteka pakvietė prie tradicinio Baltojo Kūčių stalo. Gausiai susirinkusią bendruomenę pasveikinti atvyko draugai skautai su vadove Jolita Kuncevičiene, jie atvežė Betliejaus ugnį. Dalyvavo trys kunigai: Dainius Jančiauskas, Antonij Zavaliskij, Algimantas Baltuškonis, bibliotekos kvietimu atvyko Molėtų menų mokyklos mokytoja Laimutė Colkienė su savo nuostabiomis kanklininkėmis Rugile Čaplinskaite ir Radvile Čeponaite. Po visų sveikinimų bibliotekininkė dėkojo kiekvienam atėjusiam ir visiems bendrai už suaukotą stalą ir pakvietė kunigus palaiminti kalėdaičius ir susitelkti bendrai maldai. Po palaiminimo visi laužė kalėdaitį, vaišinosi, bendravo, niekas neskubėjo skirstytis.

2. Vartotojų mokymai

SVB tinklo sistemos bibliotekos organizavo kompiuterinio raštingumo, taip pat medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) mokymus. Bibliotekų darbuotojų vestų mokymų ir konsultacijų bendras skaičius:

- SVB – 69, iš jų:
- VB – 27
- kaimo bibliotekose – 42

Gyventojų skaičius (dalyvavusių mokymuose):

- SVB – 386, iš jų:
- VB – 230
- kaimo bibliotekose – 156

Bibliotekų darbuotojų vestų mokymų skaičius, skirtų medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) temoms:

- SVB – 30, iš jų:
- VB – 16
- kaimo bibliotekose – 14

Gyventojų skaičius (dalyvavusių mokymuose medijų ir informacinio raštingumo termomis):

- SVB – 210, iš jų:

- VB – 139
- kaimo bibliotekose – 71

Suteiktų konsultacijų skaičius (naudojimas kompiuterine įranga, paslaugos, informacijos paieška ir pan.):

- SVB – 832, iš jų:
- VB – 317
- kaimo bibliotekose – 515

Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka sėkmingai tęsė Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų tobulinimo programą, kurioje dalyvauja LR Kultūros ministerijos. Programa skirta padėti gyventojams išmokyti efektyviai, saugiai ir atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis, taip pat didinti atsparumą informacinėms atakoms, dezinformacijai, internetu vykstančioms apgavystėms. Ši programa suskirstyta į 6 teminius pogrupius:

- Informacijos ir paieškos strategijos;
- Medijų įvairovė ir prieigos būdai;
- Informacijos vertinimas ir atranka;
- Etiškas ir legalus informacijos naudojimas ir kūrimas;
- Saugumas internete;
- Dirbtinis intelektas.

IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas

Nuo 2021 m. Viešoji biblioteka dalyvauja LNB vykdomame projekte, įgyvendinant Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto finansuojamą projektą „Modernaus elektroninio turinio išsaugojimas ir sklaida“: testuoja programos naujinimus, viešina informaciją vartotojams, dalyvauja mokymuose, konsultacijose, sprendžia problemas per MARVAL pagalbos įrankį.

Informacijos išteklių formavimo skyrius tęsia LIBIS (Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos) kompiuterinio katalogo formavimą. Elektroniniame kataloge iš viso yra 63551 bibliografinis įrašas. Šiais metais katalogas pasipildė – 1657 naujais įrašais; iš jų – 652 analiziniais.

2010 metais pradėta rekataloguoti kaimo bibliotekų dokumentų fondai. 2015 metais visų (24) bibliotekų fondai suvesti į LIBIS PĮ.

Nuo 2006 metų VB įdiegtas LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemis. Bibliotekos darbuotojai ir skaitytojai iškart pajuto šios programinės įrangos privalumus: greitą aptarnavimą, galimybę užsisakyti knygas iš anksto, pratęsti jau turimus dokumentus, gauti greitą atsakymą apie reikiamus leidinius ir kokioje kitoje Lietuvos bibliotekoje gali rasti vieną ar kitą knygą. Viešojoje bibliotekoje ypač populiaros el. paslaugos buvo dokumentų rezervavimas bei užsakymas. 2024 metais vartotojai rezervavo 1538 fiz. vnt. dokumentų, o 443 fiz. vnt. dokumentų buvo užsakyti.

Toliau sėkmingai veikia vartotojų automatinio informavimo sistema, siunčianti elektroninius priminimus vartotojams apie tai, kad baigiasi dokumentų išdavimo laikas ir pasiūlymus automatiškai pratęsti išdavimo terminą.

Sėkmingai veikia 2023–2024 m. kaimų bibliotekose įdiegtas LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemis.

1. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas.

2024 m. pabaigoje Molėtų SVB bibliotekų fondą sudarė 117 178 fiz. vnt. dokumentų 24 172 pavadinimais. VB fonde – 33 174 fiz. vnt. dokumentų 24 052 pavadinimais, kaimų bibliotekose – 84 004 fiz. vnt. dokumentų 18 821 pavadinimais.

Be periodinių leidinių, likęs dokumentų fondas pasiskirsto taip:

- SVB – 112 070 fiz. vnt., iš jų:
- VB – 32 800 fiz. vnt.
- kaimo bibliotekose – 79 270 fiz. vnt.

Periodinių leidinių fondas metų pabaigoje:

- SVB – 5108 fiz. vnt., iš jų:
- VB – 374 fiz. vnt.
- kaimo bibliotekose – 4734

Per ataskaitinius metus VB dokumentų fondas sumažėjo 4924 fiz. vnt. (4 %). Sumažėjimo priežastys – dokumentai brango, peržiūrint fondus buvo atrinkti ir nurašyti neaktualūs ir susidėvėję dokumentai.

Viena iš bibliografinio aptarnavimo rūšių – nuolatinis bibliografinis informavimas ir konsultavimas, atsakant į vartotojų pateiktas užklausas. 2024 metais VB ir kaimo bibliotekose gauta 3591 užklausa, iš jų įvykdytos 3392 užklaustos (žiūrėti 6 lentelę).

5 lentelė. Informacinės užklaustos.

Gauta užklausių Viso:		Įvykdyta užklausių Viso:		VB		Kaimo bibliotekose	
2024 metai	2023 metai	2024 metai	2023 metai	Gauta užklausių	Įvykdyta užklausių	Gauta užklausių	Įvykdyta užklausių
3591	3172	3392	3053	2106	1935	1485	1457

Užklausių temos buvo labai įvairios. VB lankytojai ieškojo informacijos visuomeniniais ir istorijos klausimais, apie kalbų mokymąsi ir pačią lietuvių kalbą, domėjosi ekonomikos tema bei politika, sveikatos temomis. Išliko populiarios užklaustos kraštotyros klausimais. VB gavo 261 kraštotyros užklausių, atsakė – 261. Domėjimasis savo kraštu neblėsta.

2. Internetas.

Rajone yra 25 bibliotekos, turinčios prieigą prie interneto. Molėtų viešojoje ir visose kaimo bibliotekose yra įsteigti Viešosios interneto prieigos taškai.

Molėtų centralizuotame bibliotekų tinkle gyventojams buvo prieinami 84 viešosios prieigos kompiuteriai, visi su interneto prieiga. Vidutiniškai 13 vartotojų tenka 1 kompiuterizuota darbo vieta.

Dalyvaujant Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamame projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, VB ir visose kaimo bibliotekose įdiegtas kokybiškas interneto ryšys, atnaujintos kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams: 14 kaimo bibliotekų gavo 40 naujų kompiuterių, 14 daugiafunkcinių įrenginių.

2024 m. bibliotekų sistemoje interneto paslaugomis naudojosi 1129 vartotojai, t. y. 28% visų registruotų vartotojų. Viešojoje bibliotekoje interneto paslaugomis naudojosi 249 vartotojai, t. y. 6 % visų vartotojų, kaimo bibliotekose – 880 vartotojai, t. y. 22 % visų vartotojų. Viešos prieigos interneto kreipčių (seansų) skaičius – 54 307, iš jų: VB – 11 020, kaimo bibliotekose – 43 287. Viešojoje ir kaimo bibliotekose teikiama bevielio interneto prieiga, kuria šiemet naudojosi 536 vartotojai, t. y. 48 % visų viešos interneto prieigos vartotojų.

Biblioteka ir toliau sėkmingai viešina savo veiklas bei teikia tam tikras paslaugas (informacijos suteikimas, užklausa ir pan.) naudojant socialinius tinklus Facebook ir Instagram. Bendrai 2024 m. pabaigoje socialiniuose tinkluose Molėtų viešoji biblioteka turėjo 8624 sekėjus, per metus čia buvo paskelbti 1857 įrašai, kurie buvo peržiūrėti 252 688 kartus.

Internetas dažniausiai buvo naudojamas asmeniniams poreikiams. Ypač moksleiviai ir studentai internetu naudojami kaip informacijos šaltiniu ir kaip bendravimo priemone. Aktyviai elektroninėmis paslaugomis naudojami ir vyresnio amžiaus lankytojai. Prieiga prie interneto bibliotekose kasmet vasarą pasinaudoja turistai ir poilsiautojai. Paskutiniaisiais metais stebima auganti tendencija, kai vasaros sezono metu ar savaitgaliais į biblioteką ateina žmonės, norintys pasinaudoti bibliotekos skaityklomis, interneto ryšiu ir kompiuteriais dirbdami nuotoliu.

VB ir kaimo bibliotekos vasario mėnesį kvietė interneto vartotojus į Saugaus interneto savaitės renginius. Inicijatyvos tikslas – atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį, ypač vaikų ir jaunuolių, naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis.

3. Kraštotyros darbas.

Kraštotyros darbas labai svarbus, siekiant išsaugoti ateinančioms kartoms, kas savita ir nepakartojama savame krašte. Todėl bibliotekos pagal galimybes stengėsi sukauptą kraštotyros fondą skleisti, supažindinti visuomenę su Molėtų krašto žymiais žmonėmis, kitomis kultūros vertybėmis.

Pagrindinis 2024 m. kraštotyros darbas buvo susijęs su einamosios kraštotyros informacijos rinkimu, istorinio kraštotyros rašytinio paveldo kaupimu ir sklaida. 2024 m. VB kraštotyros fondą sudarė 2195 fiz. vnt. dokumentų. Per metus VB kraštotyros fondas pasipildė 51 fiz. vnt. dokumentų. Dalis gautų dokumentų yra parama – tai molėtiškių autorių, bibliotekos svečių dovanotos knygos. Skaitytojai apie naujai gautus kraštotyros dokumentus informuoti bibliotekos svetainės rubrikoje „Naujienos kraštotyros fonde“. Kraštotyros fonde iš viso yra 54 kraštotyros darbai. 2024 metais parengtas bibliotekos metraštis.

Viešojoje bibliotekoje saugomi 5 rankraščių fondai: poeto Remigijaus Gražio, kunigo Česlovo Kavaliausko, gydytojos, publicistės Teresės Tumėnaitės Paberalienės, kunigo Nikodemo Švogžlio Milžino ir kunigo Jono Žvinio. 2023 metais rankraščių fondas papildytas literatės Nijolės Navikienės dokumentais, kurį sudaro 33 saugojimo vienetai, 4677 lapai. Pradėtas tvarkyti literatės, mokytojos Laimutės Pacevičienės rankraščių fondas.

Bibliotekose kaupiami ir pildomi kraštotyros teminiai aplankai. 2024 metais šis fondas papildytas 1 nauju aplanku: „LR Seimo rinkimai 2024“. Taip pat Nijolės Navikienės poezijos knyga „Blunkančios runos“ (redaktorė Jolanta Matkevičienė).

Dėmesys buvo skiriamas virtualių rubrikų: „Kraštiečiai“, „Sukaktys ir jubiliejai“, „Molėtų kraštas spaudoje“, „Naujienos kraštotyros fonde“, „Kūryba“, talpinamų svetainėje www.moletai.rvb.lt, kūrimui ir pildymui. Rubrikos buvo sukurtos siekiant vartotojus supažindinti su Molėtų miesto ir rajono žymiais žmonėmis, įvykiais ir naujais dokumentais, straipsniais spaudoje apie Molėtų kraštą ir žmones. 2024 m. rubrikoje „Kraštiečiai“ sukurti 2 nauji įrašai; papildyti ir atnaujinti 22 įrašai. Iš viso yra sukurti 176 personalijų įrašai. Naujai parengti įrašai: Anželika Laužikienė, istorikė, gidė, edukatorė; Alma Šlamaitė – gydytoja.

Rubrikoje „Molėtų kraštas spaudoje“ sukurti 12 mėnesių įrašai. Iš viso per metus yra padaryti 426 (2023 m. – 569) nauji įrašai. Nepaisant to, kad per metus peržvelgti 349 leidiniai 56 pavadinimais, apie Molėtus, kraštiečius ir sąsajas su jais, informacijos ir straipsnių, susijusių su tuo, rasta mažiau. Sumažėjus popierinių periodinių leidinių pasikeitė ir prenumeruojamų leidinių skaičius bei leidinių apimtis ir periodiškumas.

Apie Molėtų kraštą ir jo žmones 2024 m. parašyta 90 (2023 m. – 133) didesnių ar mažesnių publikacijų, iš kurių parengta 11 literatūrinių puslapių, pristatant literatū kūrybą, tiek pat parengta skaitomiausių bibliotekos knygų apžvalgų, viešinta bibliotekos veikla rajono laikraštyje.

Viešajai bibliotekai įsijungus į LIBIS (Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos) Analizinės bibliografijos posistemį, į Nacionalinę bibliografijos duomenų bazę siunčiami kraštotyrinio pobūdžio įrašai, aprašant vietinį laikraštį „Vilnis“. Molėtų VB tęsia LIBIS kompiuterinio katalogo formavimą. Elektroniniame kataloge iš viso yra 63 551 bibliografinis įrašas. Šiais metais katalogas pasipildė – 1657 naujais įrašais; iš jų – 652 analiziniais.

4. Kraštotyros fondo sklaida.

Biblioteka pagal galimybes stengiasi sukauptą kraštotyros fondą skleisti, supažindinti visuomenę su Molėtų krašto žymiais žmonėmis, kitomis kultūros paveldo vertybėmis. Daug VB ir kaimo bibliotekose organizuojamų renginių, kurie aprašyti ataskaitos dalyje – **Renginiai**, buvo skirti kraštiečių leidinių ir kūrybos darbų pristatymui, susitikimams su savo krašto žymiais žmonėmis. 2024 metais viešojoje bibliotekoje kraštotyros tematika organizuota 15 dokumentų parodų, skirtų savo krašto žymių žmonių personalijoms, kultūros paveldo vertybėms.

5. Mokamos paslaugos.

Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. B1-302 nustatytos naujos

Molėtų VB teikiamų atlygintinų paslaugų kainos. Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka po šio sprendimo priėmimo teikė mokamas paslaugas šiais įkainiais:

1. Dokumentų kopijavimas, spausdinimas:
 - 1.1. A4 formato 80 g popierius, 1 vnt. – 0,05 €
 - 1.2. A4 formato 160 g popierius, 1 vnt. – 0,20 €
 - 1.3. A3 formato 80 g popierius, 1 vnt. – 0,10 €
2. Dokumentų kopijavimas, spausdinimas spalvotai:
 - 2.1. A4 formato 80 g popierius, 1 vnt. – 0,60 €
 - 2.2. A4 formato 160 g popierius, 1 vnt. – 0,90 €
3. Dokumentų skenavimas į PDF arba JPG formatą (į vartotojo laikmeną):
 - 3.1. A4 formato, 1 vnt. – 0,15 €
 - 3.2. A3 formato, 1 vnt. – 0,15 €
4. Dokumentų įrišimas iki A4 formato:
 - 4.1. Iki 50 lapų – 1 €
 - 4.2. Iki 100 lapų – 1,50 €
 - 4.3. Iki 200 lapų – 2 €
5. Dokumentų laminavimas:
 - 5.1. A3 formato, 1 vnt. – 1,50 €
 - 5.2. A4 formato, 1 vnt. – 1 €
 - 5.3. A5 formato, 1 vnt. – 0,80 €
 - 5.4. A6 formato, 1 vnt. – 0,60 €
6. Bibliografinių sąrašų ir rodyklių pagal individualią užklausą sudarymas, 1 įrašas – 0,10 €
7. Dokumentų kopijos atsiuntimas, 1 vnt. – kaina skaičiuojama pagal užsakymą įvykdžiusios bibliotekos mokestinius reikalavimus.
8. Leidybinės ar suvenyrinės produkcijos, susijusios su bibliotekos veikla, platinimas, 1 vnt. – savikaina (pagal apskaitos dokumentus).
9. Renginio aptarnavimo paslauga (su įranga):
 - 9.1. konferencijų salėje, 1 val. – 20 €
 - 9.2. skaityklose, 1 val. – 10 €

Mokamas paslaugas (dokumentų spausdinimas, kopijavimas, skenavimas) vartotojams teikė ir 24 kaimo bibliotekos.

Paslaugų apimtys VB vartotojams: padaryta 27 247 dokumentų kopijos.

Už mokamas paslaugas gauta 9690 EUR.

V. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS

Ataskaitiniais metais VB ir kaimo bibliotekos dalyvavo įvairiuose konkursuose ir vykdė 4 kultūros projektus.

Projekto „Rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“ metu Molėtų VB

sudarė sąlygas devyniems profesionaliems rašytojams gyventi ir kurti Molėtų krašte 1 savaitę, susipažinti su vietos kultūrinio gyvenimu, bendrauti su kitais autoriais, vietos bendruomene, skaitytojais. Iš viso buvo sulaukta 13 paraiškų. Susitikimai su autoriais buvo atviri ir nemokami, rezidencijose sukurti tekstai buvo publikuojami Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos interneto svetainėje. Rezidencijose šiemet dalyvavo rašytoja Justina Kapeckaitė-Šmaižienė, knygų iliustruotoja Lina Itagaki, knygų vaikams autorius Marius Marcinkevičius, rašytoja, poetė Daiva Molytė-Lukauskienė, poetė Patricija Gudeikaitė, poetas Aistis Žekevičius, prozininkė Jurga Vilė, iliustruotoja Laima Matuzonytė bei rezidencijų kuratorius, menotyrininkas Juozapas Blažiūnas. Projektu skatinamas tarpkultūrinis dialogas ir profesionaliojo meno sklaida Molėtų rajone. Šis projektas, vykdomas jau ketvirtą kartą, džiugina jau susiformavusiomis tradicijomis, jis jau gerai atpažįstamas rašytojų ir bibliotekininkų bendruomenėse. Projekto vadovė – Austėja Jasaitienė. Projektą rėmė Lietuvos kultūros taryba. <https://moletai.rvb.lt/2024/10/29/baigesi-ketvirtoji-rasytoju-rezidenciju-programa-parasyta-moletu-kraste/>

Septintą kartą Molėtų VB vykdė projektą „**Virtuali filosofijos skaitykla**“. Šiuo projektu toliau buvo plečiama Molėtų viešosios bibliotekos virtualios filosofijos skaityklos paslauga. Naudojant kompiuterines technologijas ir suskaitmenintą bibliotekos fondų turinį, kitų skaitmeninius informacinius šaltinius, ši paslauga praturtino vartotojų (skaitytojų) laisvalaikį, gerino psichologinę, emocinę sveikatą. Dalyvavimas šioje skaitykloje ugdė dalyvių kritinį mąstymą bei skatino žmones skaityti, knygą naudoti kaip svarbų pirminį informacijos šaltinį. Virtualius susitikimus kuravo filosofė prof. dr. Lina Vidauskytė, nuolat skaitykloje dalyvavo bei paskaitą skaitė prof. Tomas Sodeika, taip pat viešas paskaitas skaitė filosofai dr. Žilvinė Gaižutytė-Filipavičienė ir dr. Timofej Murašov. Projekto vadovė – Austėja Jasaitienė. Projektą rėmė Lietuvos kultūros taryba. <https://moletai.rvb.lt/2024/11/20/baigesi-virtualios-filosofijos-skaityklos-7-asis-sezonas-ka-nagrinejome-siais-metais/>

Antrą kartą Molėtų VB vykdė projektą „**Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka**““. Jo metu biblioteka vykdė edukacines veiklas, kurioms buvo pasitelktos inovatyvios technologijos. Projektas skirtas kosmoso ir astronomijos tematikos populiarinimui per įvairias edukacines ir kūrybines veiklas: LEGO robotika, video filmukų kūrimas, meninės-kūrybinės dirbtuvėlės, ekskursijos į mokslo ir mokslo populiarinimo įstaigas, muziejus, STEAM centrą, naktinio dangaus stebėjimas. Astronomai, rašytojai, muziejininkai skaitė įvairias paskaitas bei darė pristatymus mokiniams įvairiomis mokslinėmis temomis (astronomai Saulius Lovčikas, Jonas Vaiškūnas, Lietuvos etnokosmologijos muziejaus direktorius Linas Šmigelskas, mokslo žurnalistė Goda Raibytė-Aleksa). Projekto metu bibliotekoje veikė astrofotografo Artūro Medvedevo astrofotografijos darbų paroda. Projekto vadovės – Liuda Akinienė ir Austėja Jasaitienė. Projektą rėmė Lietuvos kultūros taryba. <https://moletai.rvb.lt/2024/11/07/kosmoteka-dar-vieni-metai-bibliotekoje-kupini-visatos-paslapciu-atradimu/>

Šiemet Molėtų VB taip pat vykdytas projektas „Vaikų atradimai Molėtų krašte“. Projektas skirtas skatinti Molėtų rajono, Utenos regiono vaikų etninės kultūros ir kultūros paveldo pažinimą,

per Molėtų krašto rašytojų Petro Tarasenos ir Antano Pivoro kūrybą. Sukurti 4 išskirtinio dizaino kilnojami stendai, pritaikyti naujai sukurtam edukaciniam užsiėmimui įgyvendinti. Stendai spalvingi ir žaismingi, juose vaizduojamas Molėtų mitologinis žemėlapis, senovės lietuvių dievai, deivės, stebuklingos būtybės ir kt. Iliustracijas stendams sukūrė žinoma iliustratorė Greta Alice. Kilnojami stendai yra patogūs gabenti automobiliu, tad bibliotekininkės su jais aplankė daugelį Molėtų rajono miestelių, taip pat kaimyninių rajonų miestelius (Užpaliai, Svėdasai), taip priartindamos kultūrinį ugdymą prie vaiku, kuriems sunkiau pasiekiamos įvairios kultūrinės veiklos ir edukacijos. Projekto metu vyko mitologinės ekskursijos į Alantos ir Dubingių apylinkes, kur vaikų laukė ne tik įdomūs pasakojimai, bet ir lobių paieškos, susitikimai su laumėmis, plaukiojimas laivu. Projekto vadovė – Janina Vyšniauskienė. Projektą rėmė Lietuvos kultūros taryba.
<https://moletai.rvb.lt/2024/09/10/vaiku-atradimai-moletu-kraste/>

Viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo įvairių įstaigų vykdomuose projektuose.

Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projektas „Žalia šviesa poezijai“. Molėtų viešosios bibliotekos konferencijų salėje vyko keletas projekto renginių: gimnazistų susitikimas su aktoriumi, režisieriumi, dainininku Vidu Bareikiu, Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos „Juodai baltas“ teatras molėtiškius pradžiugino literatūriniu spektakliu „Vis dar be pabaigos... Paulius Širvys“, o Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas poetas Rimvydas Stankevičius ir bardas, kompozitorius Olegas Ditkovskis džiugino eilėmis ir muzika.
<https://moletai.rvb.lt/2024/09/20/bibliotekoje-skambejo-uzburianti-rimvydo-stankeviciaus-poezija-bei-atlikejo-olego-ditkovskio-muzika/>

Molėtų viešoji biblioteka partnerių teisėmis dalyvavo ir **Utenos A. ir M. Miškinų bibliotekos vykdytame projekte „Jungiančios literatūros ir meno gijos“.** Bibliotekoje įvyko susitikimas su daugeliui iš televizijos ekranų pažįstamu žurnalistu, autorinių laidų vedėju ir kūrėju Henriku Vaitiekūnu. Autorius pristatė savo knygą „Felčerio užrašai. Sveikatos patarimai, pamąstymai ir gera dozė humoro, praversianti kone visais gyvenimo atvejais“. Publicistinėje knygoje sudėta 71 esė įvairiomis temomis – gyvenimiški patyrimai, sveikatos patarimai ir filosofiniai pamąstymai. Knygoje sugulę pasakojimai – neišgalvoti. Tai autoriaus gyvenimišką patirtis bei jo rašyti straipsniai laikraščiu „Lietuvos sveikata“. <https://moletai.rvb.lt/2024/11/07/susitikimas-su-zurnalistu-henriku-vaitiekunu/>

Biblioteka taip pat dalyvavo **Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projekte „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje“.** Vyko susitikimas su viena iš grafinio romano „Meko sodas: apie Joną Meką, įkvėpimus ir plast“ autorių Jurga Vile. Tai kartu su knygu iliustruotoja Migle Anušauskaite komikso formatu išleista knyga, atskleidžianti vienos garsiausių Lietuvos ir pasaulio avangardinio kino kūrėjų, Jono Meko, gyvenimą, paremta jį gerbusių, mylėjusių, su juo kartu dirbusių, ar tiesiog gyvenimo kelyje sutiktų žmonių atsiminimais. Jurga Vilė pradėjo pasakojimą nuo savo kūrybinio kelio pradžios, studijų Prancūzijoje, prisiminimų apie savanorystę ir darbą 2000-2001 m. Niujorke. Rašytoja pasidalino ypatingais atsiminimais apie asmeninę pažintį su Jonu Meku filmų archyve, „Antologijoje“. Kiekvienas personažas, sutinkamas knygoje, yra savotiškas Jono Meko gyvenimo ir kūrybos atspindys, sodo Jonui Mekui dalis.

<https://moletai.rvb.lt/2024/12/12/prisiminimu-apie-jona-meka-sodas/>

Viešoji biblioteka ir kaimo filialai dalyvavo iniciatyvoje „**Skaitymo iššūkis**“, kurį koordinavo Lietuvos apskričių viešosios bibliotekos. Šia iniciatyva buvo siekiama skatinti visuomenės, ypač vaikų ir jaunimo, susidomėjimą knygomis, dalytis informacija apie vertingą literatūrą bei propaguoti skaitymą kaip laisvalaikio pomėgį.

Kaimo bibliotekos labai aktyviai dalyvavo projektuose, kuriuos vykdė kaimo bendruomenių centrai, bendrojo lavinimo mokyklos.

VI. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS

Molėtų VB ir kaimo bibliotekos stengėsi formuoti modernios bibliotekos įvaizdį, informuoti krašto bendruomenę apie savo veiklą, propaguoti bibliotekų teikiamas paslaugas.

2024 m. biblioteka naudojo įprastas viešinimo formas: informaciją spaudoje, žiniasklaidoje, stenduose, bibliotekos interneto svetainėje, Facebook ir Instagram paskyrose, kituose interneto portaluose.

Rajono laikraštis „Vilnis“ anonsavo bibliotekų renginius naujienų skiltyse, juos skelbė ir rajono savivaldybės interneto portalas www.moletai.lt, regioninių naujienų platformos <https://www.etaplus.lt/moletu-rajonas>, www.regionunaujienos.lt, www.aina.lt, Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras www.infomoletai.lt, ir kt. Projektinės veiklos pristatytos ir respublikinėje žiniasklaidoje: www.lrt.lt, www.15min.lt, www.lrytas.lt. Informacija dalintasi kultūriniuose portaluose www.rasytojai.lt, www.menobangos.lt ir . Taip pat Molėtų VB veiklos bei projektai buvo pristatytos Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos interneto portale <https://www.pavb.lt/>.

Didžiąją dalį tekstų apie rajono bibliotekas rajono spaudai parašė bibliotekos darbuotoja J. Matkevičienė. Greta žinučių, informacijos apie bibliotekų darbą, renginius buvo didesnių publicistinių straipsnių apie Skudutiškio, Dubingių, Alantos, Elvyros Satkūnaitės vardo, Verbiškių bibliotekų bibliotekininkes, taip pat apie bibliotekoje esančius naujus darbuotojus bei savanorius.

2024 metais, kaip ir keletą metų iki tol, didžiausias ir greičiausias poveikis viešinant savo paslaugas ir veiklas buvo stebimas socialiniuose tinkluose, o ypač tinkle Facebook. Ši platforma buvo ypač patogi populiarinant naujas paslaugas, reklamuojant būsimus renginius, būtent per Facebook bibliotekai buvo pateikta daug užklausų įvairiomis temomis – tiek apie bibliotekos fondą, tiek apie dalyvavimą renginiuose ir edukaciniuose užsiėmimuose bei kt. Savo atskiras Facebook svetainės turi beveik visos rajono bibliotekos, kas padeda tikslingiau reklamuoti jų veiklą ir paslaugas bei gauti atgalinį ryšį iš skaitytojų, lankytojų, stebėtojų.

Viešosios bibliotekos iniciatyva Molėtuose toliau sėkmingai veikė trys lauko bibliotekėlės. Vieną bibliotekėlę skaitytojai ir praeiviai gali rasti šalia Molėtų sveikatos centro esančioje ežero pakrantėje (šalia Vilniaus ir M. Apeikytės gatvių), antrą – Molėtų miesto sodininkų bendrijoje „Pavasaris“, o trečią – Molėtų miesto sodininkų bendrijoje „Siesartis“. Taip siekiama suburti žmones savišvietai, laisvalaikio skaitymui, bendravimui. Žmonės gali iš bibliotekėlės išsirinkti norimą knygą,

kurią perskaitę gražina arba pasilieka sau. Bibliotekėles taip pat pildo patys žmonės dalindamiesi savo jau perskaitytomis knygomis. Tokiu būdu tarp skaitytojų vyksta mėgstamos literatūros mainai.

VB ir beveik visos kaimo bibliotekos turi standus, kuriuose skelbiama informacija apie bibliotekų vykdomus projektus, organizuojamus renginius, bibliotekų paslaugas.

Prie solidaus Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos įvaizdžio formavimo prisideda ir 2023 m. bibliotekos pradėta leidybinė veikla. Išskirtiniai 2023–2024 m. bibliotekos išleisti leidiniai „Molėtų krašto istorinės atodangos“, „Nuo zacirkos iki lydekos: tradiciniai Molėtų krašto patiekalai“ ir 2025 m. pačioje pradžioje pasirodysianti Gintauto Šeikio knyga „Alantos krašto istorijos. Įvykiai ir žmonės“ prisideda ne tik prie Molėtų krašto kultūros paveldo populiarinimo, bet ir iliustruoja kryptingą bei kompetentingą bibliotekos veiklą šioje srityje. Šios knygos dažnai dovanojamos Molėtų rajono savivaldybės atstovų, norint reprezentuoti Molėtų kraštą.

VII. DOKUMENTŲ FONDAS.

1. Fondo būklė.

Molėtų SVB bibliotekų fonde yra 117 178 fiz. vnt. dokumentų 24 172 pavadinimais. (žr. 7 lentelę).

6 lentelė. Molėtų SVB dokumentų fondas.

Eil. Nr.	Biblioteka	Fondo dydis		Fondo dydis (be periodinių leidinių)		Iš jų:				Periodiniai leidiniai	
		Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	%	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Fiz. vnt.	%
						Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%		
1.	Molėtų VB sistemoje	117178	24172	112070	95,6	81240	72,5	30830	27,5	5108	4,4
2.	VB	33174	24052	32800	98,9	21304	65	11496	35	374	1,1
3.	Kaimo Filialuose	84004	18821	79270	94,4	59936	75,6	19334	24,4	4734	5,6

Per ataskaitinius metus VB sistemoje dokumentų fondas sumažėjo 4924 fiz. vnt. (4 %). Sumažėjimo priežastys – dokumentai brango, peržiūrint fondus buvo atrinkti ir nurašyti neaktualūs ir susidėvėję dokumentai.

Rajono 1 gyventojui tenka 7,2 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: mieste – 5,9 fiz. vnt., kaime – 7,8 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,5 fiz. vnt. naujai gautų dokumentų. Iš jų: mieste – 0,2 fiz. vnt., kaime – 0,6 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,05 fiz. vnt. garsinių ir regimųjų dokumentų. Iš jų: mieste – 0,1 fiz. vnt., kaime – 0,02 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,003 fiz. vnt. elektroninių dokumentų. Iš jų: mieste – 0,008 fiz. vnt., kaime – 0,0008 fiz. vnt.

1 vartotojui tenka 29,2 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: mieste – 25,9 fiz. vnt., kaime – 30,8 fiz. vnt.

2. Dokumentų gautis.

2024 metais Molėtų SVB tinklo bibliotekų fondai pasipildė 8271 fiz. vnt. dokumentų, 1023 naujų pavadinimų. Apie fondų papildymą SVB sistemoje pagal turinį žr. 8 lentelę.

7 lentelė. Molėtų SVB dokumentų gautis.

Eil. Nr.	Biblioteka	Dokumentų gautis 2024 m. (iš viso)			Dokumentų (be periodinių leidinių)		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodinių leidinių	
		Fiz. vnt.	Pav.	% fonde	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.
1.	Molėtų VB Sistemoje	8271	1023	7,1	3187	958	2440	776	747	182	5084	65
2.	VB	1350	934	4,1	1000	878	770	697	230	181	350	56
3.	Kaimo Filialuose	6921	923	8,2	2187	930	1670	776	517	154	4734	51

2024 m. Molėtų SVB sistemos dokumentų fondų papildymas pagal dokumentų rūšis žr. 9 lentelę.

8 lentelė. Molėtų VB fondų papildymas pagal dokumentų rūšis (2024 m.).

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	2024 m. iš viso gauta:										1 filialas vidutiniškai gavo		Naujų dokumentų procentas fonde		
		Knygos		Serialiniai leidiniai		Gars./reng.		Elektro n. leid.		Kitų dok.		Fiz. vnt.	Pav.	Tinklo b-se	VB	Kaimo fil.
		Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%					
1.	Molėtų VB sistemoje	3166	38,3	5091	61,5	0	0	0	0	14	0,2	288	102	7,1	4,1	8,2

2024 metais dokumentų gautis buvo 435 fiz. vnt. mažesnė negu 2023 metais. Dokumentų gautis žymiai sumažėjo, nes 2024 m. gavome mažiau dovanotų knygų, dokumentai brango.

Kultūros ministerijos skirtomis lėšomis įsigyta 1737 fiz. vnt. dokumentų 560 naujų pavadinimų.

Molėtų rajono savivaldybės skirtomis lėšomis įsigyta periodinių leidinių – 4712 fiz. vnt. dokumentų 31 nauju pavadinimu.

Paramos gauta 1450 fiz. vnt. dokumentų, 398 naujais pavadinimais.

Neprenumeruojamų periodinių leidinių gauta 372 fiz. vnt. 37 pavadinimais.

Vidutiniškai 1 kaimo filialas gavo 288 fiz. vnt. dokumentų 99 pavadinimais. Atsižvelgiant į gyventojų ir vartotojų skaičių mažiausiai dokumentų teko Arnionių, Girsteitiškio ir Levaniškių filialams.

Per metus gauti 65 pavadinimų periodinių leidinių. 1 kaimo filialui teko vidutiniškai 14 pavadinimų.

2024 metais Molėtų SVB tinklo bibliotekos gavo dokumentų už 44449,56 €.

Vienam gyventojui teko 2,71 € dokumentams įsigyti.

Vienam vartotojui teko 11,09 € dokumentams įsigyti.

1000 gyventojų dokumentų įsigijimui tenka 2713 €.

Molėtų rajono savivaldybės skirtų lėšų periodinių leidinių prenumeratai išleista 11984,04 €.

Vienam gyventojui tenka 0,73 € dokumentams įsigyti iš savivaldybės lėšų.

Kultūros ministerija dokumentams įsigyti skyrė 21732 €. Kultūros ministerijos lėšų panaudojimui pagal tiekėjus žr. 10 lentelę.

9 lentelė. Kultūros ministerijos lėšų panaudojimas.

Pagal tiekėjus	Lėšos (EUR)
UAB „Alma littera sprendimai“	7778,26
UAB „BALTO“ leidybos namai	2630,83
UAB „Jotema“	2222,29
UAB „Baltų lankų“ leidyba	2178,03
UAB „Tyto alba“	1954,38
UAB „Sofoklis“	1113,54
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla	576,46
VŠĮ „Terra Publica“	529,41
UAB „Lectio divina“	475,37
UAB „Vagos prekyba“	450,00
K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	401,66
UAB „Nieko rimto“	341,59
VŠĮ „Gelmės“	260,54
UAB „Lieparas“	253,30
UAB „Kitos knygos“	175,47
Asociacija „Slinktys“	155,50
UAB „Svajonių knygos“	132,95
VŠĮ „Aukso žuvys“	45,78
VŠĮ „Odilė“	28,89
VŠĮ leidykla „Lapas“	27,75

Vienam gyventojui teko 1,33 € dokumentams įsigyti iš Kultūros ministerijos lėšų.

Paramos būdu gautos knygos įkainuotos 10733,52 €.

Vidutinė įsigyto dokumento kaina – 5,37 €.

3. Dokumentų nurašymas.

Per praėjusius metus nurašyta 13195 fiz. vnt. dokumentų 1471 pavadinimu. Iš jų:

- VB – 2248 fiz. vnt. 1432 pavadinimais;
- Kaimo filialai – 10947 fiz. vnt., 992 pavadinimais.

Dokumentų nurašymo priežastys:

- 6918 fiz. vnt. – susidėvėję dokumentai;
- 6277 fiz. vnt. – neaktualaus turinio dokumentai.

2024 metų gauties ir nurašymo palyginimas:

- Gauta – 8271 fiz. vnt.
- Nurašyta – 13195 fiz. vnt.
- Skirtumas – 4924 fiz. vnt.

2024 m. dokumentų nurašymas stipriai sumažėjo (9941 fiz. vnt. mažiau negu 2023 m.), nes kaimo filialuose per praėjusius metus atrinkta ir nurašyta susidėvėjusi bei neaktuali literatūra.

4. Fondo panaudojimas.

Fondų apyvarta SVB bibliotekose yra nedidelė – 0,9; VB – 1,02; kaimo filialuose – 0,84.

Jau keletą metų fondų apyvarta nesikeičia. Mažą apyvartą ir toliau sąlygoja objektyvūs faktoriai: nuolat senstantys dokumentų fondai, lėšų trūkumas, mažas fondų papildymas naujais dokumentais.

VB nėra dokumentų saugyklos ir mainų fondų.

5. Skaitmeninimas.

Nuo 2017 metų viešoji biblioteka įsitraukė į skaitmeninimo veiklas – pradėjo skaitmeninti viešosios bibliotekos rankraščių fonde saugomus įvairaus pobūdžio rankraštinius dokumentus: spaudinius, žymių žmonių kūrybinės veiklos dokumentai ir pan.

2024 metais pradėtas skaitmeninti kunigo Nikodemo Milžino Švogžlio rankraštinis fondas. Suskaitmeninta vienuolika objektų, 449 vaizdai.

Kraštotyros skaitykloje saugomi rankraštiniai dokumentai, didžiausią susidomėjimą kelianti krašto kultūros paveldo dalis, yra prieinama virtualioje erdvėje. Suskaitmeninti dokumentai viešinami Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje www.moletai.rvb.lt. Kiti suskaitmeninti vaizdai laikomi darbo kompiuteryje, Google diske.

Tęsimas laikraščio „Tarybiniu keliu“ skenavimas.

Per 2024 m. Informacijos skaitykloje suskaitmeninti 265 objektai, 1469 vaizdai. 1020 vaizdų patalpinti bibliotekos svetainėje (laikraštis „Pirmyn“). Skaitmeninimas tęsimas toliau, skaitmeninamas 1968 m. „Pirmyn“ laikraštis.

6. Fondo populiarinimas.

VB nuolat informuoja skaitytojus apie naujas knygas. Bibliotekos svetainės rubrikoje „Naujos knygos“ patalpinta 18 knygų sąrašų su anotacijomis. Iš jų: „Naujos užsienio autorių knygos“ (12 sąrašų) bei „Nauji lietuvių autorių kūriniai“ (6 sąrašai). Informacija apie naujas knygas vaikams patalpinta rubrikoje „Skaitomiausios knygos“: parengta 12 knygų sąrašų su anotacijomis.

VIII. DARBAS SU SKAITYTOJ AIS VAIK AIS

1. Vartotojai ir lankytojai.

SVB sistemos bibliotekose skaitė 1235 vaikai iki 17 m. imtinai (2023 m. – 1065). VB skaitė 506 (2023 m. – 402), kaimo bibliotekose – 729 (2023 m. – 663).

Rajono bibliotekose apsilankė 23 946 lankytojų vaikų (2023 m. – 41 103). Iš to skaičiaus: VB – 10 911 (2023 m. – 12 019), kaimo bibliotekose – 13 035 (2023 m. – 29 084).

Bendras skaitytojų vaikų lankomumo rodiklis – 19,4 (2023 m. – 38,6); VB – 21,6 (2023 m. – 29,9); kaimo bibliotekose – 17,9 (2023 m. – 43,9).

2. Dokumentų išduotis ir skaitomumas.

Dokumentų išduotis vaikams viešojoje bibliotekoje išliko beveik tokia pati, kaimo bibliotekose – mažėjo (žr. lentelę nr. 11).

Lentelė Nr. 10. Dokumentų išduoties vaikams pokytis (2023-2024 m.)

	Išduota dokumentų										
	Viso (fiz. vnt.)			Iš jų:							
	2024 metai	2023 metai	Skirtumas	Grožinės literatūros		Šakinės literatūros (be periodinių leid.)		Periodinių leidinių		Kiti dokumentai	
				Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
1. Molėtų VB sistemoje	23297	26999	3702	15948	68,5	774	3,3	6575	28,2	0	0
2. VB	9051	9054	3	6138	67,8	375	4,1	2538	28,1	0	0
3. Kaimo bibliotekose	14246	17945	3699	9810	68,9	399	2,8	4037	28,3	0	0

Bendras vaikų skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose – 18,9 (2023 m. – 25,4); VB – 17,9 (2023 m. – 22,5); kaimo bibliotekose – 19,5 (2023 m. – 27,1).

3. Renginiai vaikams.

2024 metais SVB sistemos bibliotekose vaikams suorganizuoti 186 renginiai ir dar per pusantro šimto edukacinių užsiėmimų. Renginiai vaikams sudaro 26 % visų renginių. Kiti duomenys apie renginius vaikams lentelėje (žr. 13 lentelę).

Lentelė Nr. 11. Renginiai vaikams (2024 m.).

Eil. Nr.		Organizuota renginių					Renginių lankytojų skaičius
		Viso	Iš jų:				
			Žodiniai	Parodos	Edukaciniai užsiėmimai		
1.	Molėtų VB sistemoje	337	131	55	151	6387	
2.	VB	151	19	22	110	2852	
3.	Kaimo bibliotekose	186	112	32	42	3535	

VB ir kaimo bibliotekos organizavo šviečiamojo kūrybinio pobūdžio renginius, kaip vaiko saviraiškos, kūrybiškumo skatinimo ir ryšio su bendruomene stiprinimo priemonės: naujų knygų pristatymus, garsinių skaitymų popietes, konkursus, edukacines keliones, edukacinius užsiėmimus,

įvairių svarbių datų minėjimus ir pan.

Visus metus Vaikų literatūros skaitykla vykdė **projektą „Vaikų atradimai Molėtų krašte“**. Plačiau apie projektą rašyta aukščiau, skyriuje „Projektų rengimas ir įgyvendinimas siekiant tobulinti paslaugas“.

2024 m. vykdytas Molėtų VB projektas **„Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka“**. Šio projekto metu buvo organizuojamos edukacijos, paskaitos ir išvykos, susijusios su dangaus kūnais, astronomija. Kviestiniai lektoriai vedė paskaitas: astronomas Saulius Lovčikas, etnoastronomas Jonas Vaiškūnas, Lietuvos etnokosmologijos muziejaus direktorius Linas Šmigelskas. Vyko paskaita „Kas vyksta kosmose“ su mokslo žurnaliste, rašytoja Goda Raibyte–Aleksa. Suorganizuota išvyka į Utenos „STEAM“ centrą, ekskursija į senąsias VU observatorijas ir VU kiemelį.

Molėtų viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos projekte „Etno ratu“. Projekto rėmuose Molėtų VB edukatorė su Molinukės personažu dalyvavo dvejuose renginiuose Užpaliuose: „Saulėlydžio pasakojimai“ bei „Paukščių pasakojimo ratas“. Molėtų VB edukatorė Janina Vyšniauskienė šių renginių metu pristatė Molėtų krašto sakmes bei edukacinį užsiėmimą „Dvylika brolių juodvarniais lakstančių“.

Tradiciškai biblioteka dalyvavo vasaros skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“, kaip ir kasmet jaunieji skaitytojai aktyviai priėmė šį iššūkį. Vyko skaitymai bibliotekose bei netradicinėse erdvėse: prie ežerų, parkuose ir kt. Tradiciškai organizuota ir Saugesnio interneto savaitei skirta viktorina bei Europos kalbų diena skirta edukacija, kartu su Molėtų kultūros centru dalyvauta Vaikų dienos šventėje „Šeimadienis“.

Vasario 16–Kovo 11 dienomis bibliotekoje buvo organizuojamos Lietuvos dienos, kurių metų Vaikų skaitykloje vyko edukacijos–viktoringos „Pažink Molėtų kraštą“ bei „Pažink Lietuvą“.

Tradiciškai organizuoti Šiaurės šalių literatūros savaitės renginiai, kuriuos vienijo šių metų tema – „Laisvė šiaurės šalyse“.

„Ant skraidančio pasakų kilimo“ – tai tradiciniai edukaciniai Molinukės užsiėmimai vaikams, kurie vyko ir 2024 metais. Molinukė kvietė vaikus į skaitinius „Kartu paskaitykime knygelę“, „Astridos Lindgren kūryba“, kt.

Vaikų skaitykloje vyko kūrybiniai edukaciniai užsiėmimai: „Karpiniai iš medžių lapų“ (vedė tautodailininkė Odeta Bražėnienė), „Molio paslapčių pažinimas“ (vedė keramikė Erika Andrikonienė).

2024 metais vis dažniau Vaikų literatūros skaitykloje lankėsi Molėtų ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių grupės. Dažnai šie apsilankymai būdavo periodiški (kartą per dvi savaites ar mėnesį), ugdantys vaikų įproti keliauti į biblioteką, ten išsirinkti knygas, o jas perskaičius – grąžinti. Vienas svarbiausių aspektų – savarankiškumo ugdymas. Apsilankymų bibliotekoje metu vaikai taip pat dalyvaudavo edukaciniuose užsiėmimuose ir garsiniuose skaitymuose su Molinuke, kitose veiklose. Glaudžiai bendradarbiaujama ir su kitomis švietimo įstaigomis: Molėtų pradine mokykla, progimnazija, Molėtų kultūros centru, Alantos ir Giedraičių gimnazijomis. Vaikų skaitykla taip pat bendradarbiauja su Utenos rajono bibliotekomis.

Molėtų VB personažė Molinukė dalyvavo Vilniaus knygų mugėje „Pasaka tikiu, pasauliu netikiu“. Ten ji pristatė edukaciją „Apie molį ir Molėtus“, kurioje pasakojo Molėtų krašto legendas, su lankytojais iš molio lipdė jų personažus.

Paaugliams buvo pristatyta nauja interaktyvi edukacija „Draugoteka“, kuri supažindino su nauja išmaniaja programėle, prie bibliotekos esančiu knygomatu, naujomis knygomis. Edukacijos vestos ne tik Molėtų, bet ir Giedraičių gimnazijos paaugliams. Knygomato paslauga labai populiari tarp bibliotekos skaitytojų.

Molėtų miesto šventėje „Tarp žvaigždžių ežerų“ bibliotekos erdvėje lankytojai galėjo nusipiešti danguje esančius objektus, žaisti pasakų dėlionės, susipažinti su knygų naujienomis, bibliotekos veiklomis.

Tarptautinei šeimos dienai paminėti bibliotekoje koncertavo Vilniaus Ažuoliuko vaikų muzikos mokyklos II klasės berniukų choras.

Glaudus ryšys sieja biblioteką su Kijėlių vaikų ugdymo centru. Renginyje „Saulelė budino svieta“ centro auklėtiniai su keramike E. Andrikoniene pristatė savo sukurtus darbus, kurie buvo eksponuojami bibliotekoje.

Lego robotikos savaitgaliai 2024 m. sulaukė itin didelio dėmesio: čia ateina šeimos su skirtingo amžiaus vaikais. Lego robotikos savaitgalio metu vaikai su tėveliais konstruoja Lego modelius ir juos programuoja.

Vaikams visada smagu, įdomu ir naudinga susitikti su knygų kūrėjais, iliustruotojais, leidėjais.

Tarptautinę vaikiškos knygos dieną bibliotekos lankytojus džiugino „Teptukas ir liežuvis“ – kūrybinis duetas, sujungiantis improvizacinio piešimo ir grupinio istorijos pasakojimo meną. Iliustruotoja Greta Alice ir aktorė Sigita Piktornaitė Kamandulienė su vaikais kūrė istoriją su gyvo piešimo pasirodymu.

Gegužės mėnesį Molėtų paaugliai dalyvavo Zarasų r. sav. viešosios bibliotekos projekte „Žalia šviesa poezijai“, kurio metu susitiko su žmogumi–orkestru Vidu Bareikiu.

Birželio mėn. Molėtų viešojoje bibliotekoje rašytojų rezidencijos dalyviai susitiko su jaunaisiais Molėtų pradinės mokyklos skaitytojais. Prie kuratoriaus Juozapo Blažiūno, rašytojų Justinos Kapeckaitės-Šmaižienės, Daivos Molytės-Lukauskienės bei Mariaus Marcinkevičiaus prisijungė ir iliustruotoja Lina Itagaki. Rašytojai skaitė savo kūrybą, mokė vaikus skautiškų žaidimų.

Molėtų VB projekto „Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka“ rėmuose Molėtų pradinės antrokai susitiko su etnoastronomu, rašytoju Jonu Vaiškūnu. Jaukiai susėdę ant minkšto kilimo klausėsi Jono Vaiškūno pasakojimų apie „Žiūroniuko nuotykius“ knygelės veikėją Žiūroniuką – smalsų berniuką, vardu Jonas.

Ypatinga proga vaikams buvo susitikti su šiuo metu populiariausiu vaikų rašytoju Tomu Dirgėla. Pradinės mokyklos trečiokai išgirdo rašytojo vaikystės nuotykius, išdaigas, rašytojas atsakė į vaikų užduotus klausimus.

Bibliotekoje lankėsi knygų vaikams ir paaugliams autorė Ignė Zarambaitė. Rašytoja

progimnazistams ir pradinukams pristatė save, savo pomėgius, katinus Kapučino ir Tiramisu ir papasakojo istoriją apie prisijaukintą baltą balandį Debesėlį. Pagal šią tikros draugystės istoriją gimė ir rašytojos knyga „Debesėlis“. I. Zarambaitė taip pat pristatė savo knygą paaugliams „Juodavandeniai“.

Bibliotekoje buvo rodomas vaikams skirtas Stalo teatro spektaklis „Bitės ir pasiklydusi meška“ (rež. Saulė Degutytė). Šiame spektaklyje stalo teatras nagrinėja sudėtingą bičių ir meškos istoriją, kylantį konfliktą. Ši istorija ne tik apie „bitę“ ir „mešką“, jaunasis žiūrovas netrunka aptikti aliuziją į šalia vykstančius neramumus. Spektaklio kūrybinė komanda bežodžiame kūno, judesio, šviesų ir muzikos spektaklyje perteikia svarbią temą – agresija, kurios tragiškas pasekmes šiuo metu matome pasaulyje. Spektaklio metu garsai ir muzika atliekami gyvai, vaidinimui pasitelkiami kasdienybėje dažnai matomi/naudojami objektai.

Kaimų bibliotekose, turinčiose gausesnį skaitytojų vaikų skaičių, ir visus metus nuolat vyko įvairios veiklos vaikams: edukaciniai ir kūrybiniai užsiėmimai pagal literatūrinius kūrinius, kartu perskaitytas knygas, filmų peržiūros ir garsiniai skaitymai, vasaros skaitymai netradicinėse erdvėse, įsimintinų datų paminėjimai (Pusiaužiemis, Valentino diena, Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Žemės diena, Šeimos diena, nauji mokslo metai, Šiaurės šalių literatūros savaitė, Adventas, Kalėdos ir kt.).

Giedraičių bibliotekoje paminėta Sausio 13-oji. Su priešmokyklinės grupės vaikučiais žiūrėtas filmukas, sukurtas pagal Vytauto Landsbergio pasakojimą „Sausio sniegenos“. Taip pat vaikai piešė Laisvę. Po to skaitė K. Jehoruškinos knygelę „Mano priverstinės atostogos“ apie pirmąsias karo dienas Ukrainoje, kai vaikai negalėjo mokytis, bei klausėsi Danilo iš Ukrainos pasakojimo, kaip jis su seneliais atsidūrė Lietuvoje.

Giedraičių bibliotekoje viešėjo priešmokyklinukai, kurie su mokytoja ir bibliotekininke skaitė J. Zykutės knygelę „Spyglys. Mėlyna dėžutė“. Išklause pasaką, vaikučiai nuspalvinę ir iškirpo savo herojus, kad galėtų suvaidinti šią pasaką.

Balninkų bibliotekoje paminėtas Pusiaužiemis. Su vaikais susitikti buvo atkeliavusi Žiema. Ji pasakojo, kaip sunkiai dirba puošdama baltu sniegu laukus ir šaldydama ledus ant upių ir ežerų. Gavome laiškų iš genio, kuris prašo pagalbos. Kad vaikai galėtų susipažinti su Lietuvoje žiemojančiais paukščiais, bibliotekoje buvo parengta „Lietuvoje žiemojantys paukščiai“ knygų paroda.

Giedraičių bibliotekoje vyko edukacinis užsiėmimas „Draugoteka“. Ši edukacija skirta socialinių santykių gerinimui, vienas kito pažinimui. Su pagrindiniais šios edukacijos veikėjais galima susipažinti programėlėje „Draugoteka“. Penktokai ir aštuntokai edukacijos metu susipažino su Klaudijos, kuri yra karo pabėgėlė iš Sirijos, personažu, sprendė įvairias problemas, sužinojo, kad „Draugoteka“ atlieka ir terapinę funkciją – nepamokslaudama, neįkyriai vaikui ar paaugliui parodys, kaip ir kur gali ieškoti pagalbos, atsakymų į rūpimus klausimus. Edukaciją vedė Molėtų VB darbuotojos Janina Vyšniauskienė ir Liuda Akinienė.

Vasario 14 d. į Balninkų biblioteką atskubėjo mažieji bibliotekos draugai, atnešė dovanų pačių padarytą širdelę. Apsikeitę popierinėmis širdelėmis visi prisiminė, kodėl švenčiame Šv. Valentino

dieną. Skaitėme Ann Tompert knygą „Šventasis Valentinas“. Kartu šventėme ir Vasario 16-ąją, Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Išklausėme himną, skaitėme Viliaus Baltrėno, Danutės Jovaišienės, Anzelmo Matučio eilėraščius apie tėvynę, spalvinome Lietuvėlę, pilną žydrųjų žiedų, bei nusipynėme po trispalvę apyrankę.

Pirmąją pavasario dieną Giedraičių bibliotekoje lankėsi priešmokyklinukai. Jie klausėsi Renatos Šerelytės pasakos „Skrybėlė pasipūtėlė“. Su vaikučiais kalbėjome apie pasipūtusius žmones, kaip nemalonu su jais bendrauti. Visų vaikų nuomonė buvo vieninga – geriau turėti paprastą, o ne blizgučiais ir stručio plunksna puoštą skrybėlę. Po stropaus ir kūrybingo darbo, jie pasipuošė savo kurtomis skrybėlėmis.

Sidabrinių bibliotekoje minėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena. Su vaikais kalbėjome, ką jiems reiškia laisvė ir kodėl reikia minėti valstybinę šventę – Kovo 11-ąją. Vaikai piešė Lietuvą: Gedimino pilį, gamtą, valstybę, Lietuvos vėliavas.

Joniškio bibliotekoje vyko priešvėlykinės kūrybinės dirbtuvės, kurių metu mažieji skaitytojai pasigamino po savo Vėlykinį kiškutį.

Balninkų bibliotekoje paminėta Žemės diena, pavasario lygiadienis. Skaitėme eilėraštį „Myliu Žemę“, žiūrėjome filmuką apie mūsų planetą, kalbėjome kaip svarbu ją saugoti, mokėmės iš neberekalingų, bet tinkamų naudoti priemonių (kartono, popieriaus, plastiko) pasidaryti žaisliuką, oru varomą mašiną ir surengėme lenktynes.

Levaniškių bibliotekoje vaikai rinkosi apžiūrėti Anastazijos Kuliešovaitės parodos „Skudurinės Onutės. Jie noriai skaičiavo lėles, rinko labiausiai patinkančias ir sužinojo, kad su tokiomis lėlėmis žaidė jų seneliai, o jų kartos lėlės yra „Kakės Makės“. Todėl įdėmiai buvo klausoma Linos Žutautės knygos „Kakė Makė. Svajonių gimtadienis“ skaitymo ir noriai dalyvaujama pašnekiuose.

Daugelyje kaimų bibliotekų (Suginčiai, Balninkai, Giedraičiai, E. Satkūnaitės vardo ir kt.) lankėsi Molėtų VB darbuotojos, vietiniams vaikams vedusios LEGO robotikos užsiėmimus, kurių metu vaikai konstravo ir programavo LEGO robotukus, ne tik susipažino su programavimo pradmenimis, bet ir lavino savo kūrybiškumą ir fantaziją.

Dubingiuose buvo švenčiama Atvėlykio šventė. Bendradarbiaujant su vietos bendruomene, Kunigaikščių Radvilų draugovės skautais bei Dubingių seniūnija, dideliems ir mažiems bibliotekos lankytojams buvo sugalvotos įvairios pramogos, skautiški žaidimai, prizai, tačiau labiausiai visus šildė buvimas kartu ir nuoširdus bendravimas.

Balninkų bibliotekoje su vaikais paminėjome Pasaulinę knygos ir autorių teisių dieną. Vaikai susidomėję klausė pasakojimo, kaip gimsta knyga, vartė įvairiausias knygas apie keliones, gyvūnus, istorines ir su receptais. Vaikai pasisakė, kokia perskaityta knygutė jiems buvo įdomiausia. Sužinojo, kam reikalingas knygos skirtukas. Tad pasidarėm po keletą skirtukų, papuošdami juos lipdukais ir savo piešiniais.

Giedraičių bibliotekoje Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu pirmokai ir priešmokyklinukai dalyvavo edukacijoje „Kamišibai teatras“. Tai nedidelė medinė dėžutė, statoma ant stalo, žiūrovų akių lygyje. Į dėžutę sudedamos popierinės kortelės su paveikslėliais, traukiant

korteles yra sekama pasaka. Vaikams buvo pristatyta L. Žutautės knygelė „Kakė Makė ir koncerto diena“. Aptarę papasakotą kūrinėlį, vaikai kūrė savo istorijas. Pirmokai, pasiskirstę į dvi grupes sukūrė istorijas „Linksmąjį triušį“ bei „Istoriją apie kosmosą“, o priešmokyklinukai – „Kiškio ir gyvatės draugystę“.

Vieną iš šeštadienio rytmečių Molinukė praleido Žalvarių bibliotekoje. Taip buvo užbaigta Nacionalinė bibliotekų savaitė „Europos šeimoje“. Prisiminti žymūs pasakų rašytojai, jų pasakos, vaikai patys jas sekė, mynė mįsles. Neliko nuošaly ir tėveliai, jie viktorinoje parodė savo žinias apie knygas bei Molėtų kraštą.

Su mažaisiais E. Satkūnaitės vardo bibliotekos skaitytojais minėta Tarptautinė šeimos diena. Kas yra šeima, vaikai puikiai žino: tai net tik tėtis, mama, bet ir brolis, sesė, močiutė, senelis. Skaitėme V. Palčinskaitės eilėraščius mamai, tėčiui. Piešėme ant asfalto savo šeimą, namus, žaidėme muilo burbulų jūroje.

Levaniškių bibliotekoje vyko Knygos idėjų diena, užbaigusi visą kalendorinių datų ciklą, susietą su knyga. Juk knyga – pats svarbiausias turtas bibliotekoje. Darželinukai buvo supažindinti su bibliotekoje vykusia įvairiomis kalbomis išleistų knygų paroda bei vienetinėmis knygomis, kurias gali sukurti pats vaikas su tėveliais, seneliais ar kitais artimaisiais. Tokių būta ir parodoje.

Balninkų bibliotekos draugai susitiko su Molėtų rajono policijos bendruomenės pareigūnėmis. Jos vedė pamoką apie saugų elgesį įvairiose situacijose. Mokėmės saugiai pereiti gatvę, žaidėme žaidimą, turėjome galimybę pasėdėti policijos mašinoje, net išgirsti sireną. Vaikai drąsiai kalbėjosi su pareigūnėmis, džiaugėsi staigmena – kartu atvykusiu policijos pagalbininku Amsiumi.

Atėjusios vasaros proga Balninkų bibliotekoje vaikams rodytas spektakliuką „Drugelio diena“.

Rudens sezono pirmasis Levaniškių darželio vaikų apsilankymas bibliotekoje buvo skirtas edukacijai „Kaip pasigaminti skirtuką“. Iš pradžių vaikai pamatė savo pirmtakų, galbūt net jų tėvelių, kurtus skirtukus, kurie eksponuojami bibliotekoje. Sužinoję, kad skirtukai gali būti labai įvairūs, pagaminti skirtingais būdais, mažieji ėmėsi pačių paprasčiausiųjų – popierinių.

Prasidėjus rudeniiui vaikai skubėjo ir į E. Satkūnaitės vardo biblioteką. Kalbėjomės su vaikais apie rudens spalvas, kokius grybus renkame miške ir kokio dydžio moliūgai pūpso darže. Spalvinome rudens kraitelę, skaitėme eiles apie rudenį, žaidėme, žiūrėjome kaip Kakė Makė su nykštuku miške ieškojo grybų.

Šiaurės šalių literatūros savaitę Giedraičių bibliotekoje pradėjome su trečiokais. Šių metų savaitės tema „Laisvė Šiaurės šalyse“, skirta Islandijos 80-osioms nepriklausomybės metinėms. Skaitėme ištrauką iš R.Flygernring paveikslėlių knygelės „Vulkanas“. Ši knyga 2023 m. buvo apdovanota Šiaurės Tarybos vaikų ir jaunimo literatūros premija. Vaikai sužinojo apie Šiaurės šalių literatūros savaitės tradicijas, susipažino su visomis Šiaurės šalimis, jų kraštovaizdžiu, sužinojo, kokie žymiausi knygų vaikams autoriai kilę iš šių šalių. Trečiokai aktyviai dalyvavo literatūrinėje viktorinoje, gamino ugnikalnius ir stebėjo jo išsiveržimą.

4. Informacinis darbas.

Viešosios bibliotekos vaikų literatūros fondas yra suvestas į LIBIS elektroninį katalogą. Korteliniai abėcėlinis ir sisteminis katalogai yra suredaguoti ir nebeįpildomi. Viešojoje bibliotekoje pildomas tik LIBIS elektroninis bibliotekos katalogas. Korteliniai katalogai nuo 2010 metų nepildomi ir kaimo bibliotekose.

2024 metais VB ir kaimo bibliotekose daug dėmesio skirta skaitymo ir bibliografinėi kultūrai ugdyti. Tiesa, mokymų formatą paskutiniaisiais metais pakeitė edukacinių užsiėmimų ir viktorinų formatais, kuris vaikams yra priimtinesnis dėl žaismingumo, lengvesnės ir geriau įsiminti informaciją padedančios turinio pateikimo formos.

Nemažai renginių, skirtų vaikų informacinių gebėjimų ugdymui, organizuota kaimo bibliotekose: įvairioms vaikų ir moksleivių amžiaus grupėms vyko bibliografinės pamokėlės kaip naudotis informaciniais leidiniais, vykdyti teisingą saugią informacijos paiešką internete bei kaip naudotis bibliotekos elektroniniu katalogu.

5. Fondo formavimas.

2024 m. VB vaikų literatūros dokumentų fondas pasipildė 435 vnt. dokumentų 301 pavadinimu. Iš jų: knygų – 399 fiz. vnt. dokumentų; serialinių leidinių – 36 fiz. vnt. dokumentų. Daugiausia knygų vaikams gavo Alantos biblioteka ir Giedraičių biblioteka, kurioms be kita ko daug knygų dovanojo kraštiečiai, kiti rėmėjai.

Vidutiniškai 1 kaimo biblioteka gavo po 1-2 pavadinimus periodinių leidinių vaikams.

VB sistemoje buvo 3 kaimo bibliotekos, kurios atliko bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekų funkcijas.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI. METODINĖ VEIKLA

1. Tyrimai.

2024 m. buvo atliktas Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimas.

Tyrimo tikslas:

1. Nustatyti esamą MRSVB vartotojų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išsiaiškinti vartotojų nuomonę apie MRSVB teikiamas paslaugas bei aptarnavimo kokybę;
2. Apibendrinti tyrimo rezultatus ir numatyti jų panaudojimo galimybes MRSVB paslaugoms bei aptarnavimo kokybei gerinti.

Pirminių duomenų surinkimui naudotas apklausos metodas, respondentams buvo pateikiama anketa su klausimais. Klausimai buvo pateikiami dviem būdais: elektroninė anketa (sukurta interneto platformoje „Google Forms“) ir popierinės anketos, kurios buvo prieinamos visuose MRSVB filialuose. Elektroninės apklausos nuoroda buvo skelbiama bibliotekos svetainėje, bibliotekos socialinių tinklų (Facebook, Instagram) paskyroje, naujienlaiškiuose. Anketą sudarė 10 klausimų, suskirstytų į tris logines dalis: lankymosi bibliotekoje įpročiai, MRSVB paslaugų, priemonių ir

aptarnavimo kokybės vertinimas ir socialinė-demografinė respondentų charakteristika.

Tikslinė tyrimo grupė – MRSVB vartotojai. Iš viso šio tyrimo metu buvo apklausti 176 žmonės. Užpildyta 101 internetinė ir 75 popierinės anketos.

Tyrimo išvados:

1. Surinktų duomenų analizė parodė, jog daugiausiai MRSVB lankosi 60–69 m. ir 50–59 m. amžiaus grupėms priklausantys asmenys, daugiausiai moterys.

2. Didžiausia lankytojų dalis bibliotekoje lankosi bent vieną kartą per savaitę.

3. Paaiškėjo, jog labiausiai lankytojai yra patenkinti bibliotekos aptarnavimo kokybe, bibliotekininkų konsultacijomis ir pagalba ieškant ir naudojantis informacija, bibliotekos darbo laiku bei nuorodomis, padedančiomis susiorientuoti bibliotekoje. Lankytojai mažiau patenkinti bibliotekos periodiniais leidiniais, bibliotekoje esančiais įrenginiais bei organizuojamais mokymais. Tačiau dalis respondentų pažymėjo, jog šiomis paslaugomis nesinaudoja.

4. Sužinota, jog lankytojai norėtų didesnio periodinių leidinių pasirinkimo, įdomesnių, brangesnių žurnalų bei laikraščių. Taip pat lankytojai tikisi bibliotekoje rasti daugiau naujų knygų.

5. Išsiaiškinta, jog dalis MRSVB kaimų filialų lankytojų nėra patenkinti savo bibliotekos patalpų būkle.

6. Duomenų analizė parodė, jog net 93 % respondentų rekomenduotų apsilankyti MRSVB, o 89 % ketina čia lankytis ir ateityje. Ši statistika įrodo, jog MRSVB yra svarbi Molėtų miesto ir rajono kultūros erdvė, turinti didelį būrį ištikimų lankytojų.

Rekomendacijos:

1. Nustačius, jog net trys ketvirtadaliai MRSVB lankytojų priklauso 40–49 m., 50–59 m., 60–69 m. bei 70 m. ir vyresnių žmonių amžiaus kategorijoms, rekomenduojama išsiaiškinti jaunesnių (15–40 m.) asmens grupių lūkesčius bei poreikius ir pagal tai koreguoti bibliotekos veiklas ir paslaugas.

2. Siekiant labiau atliepti respondentų lūkesčius, rekomenduojama organizuoti MRSVB veiklą atsižvelgiant į apklausos metu išsakytus komentarus: pasirūpinti įvairesne ir gausesne periodinių leidinių pasiūla, naujų knygų pasiūla, pasirūpinti geresniu kai kurių kaimų filialų patalpų pritaikymu lankytojams, taip pat kaimų bibliotekose įrengti vaikų kampelius, jei tokių dar nėra.

3. Siekiant išsiaiškinti teikiamų paslaugų vertinimą ir MRSVB lankytojų lūkesčius, rekomenduojama apklausą kartoti po 1-2 m.

Vyresnio amžiaus Molėtų VB vartotojai taip pat dalyvavo Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos vykdytame tyrime „Vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninė atskirtis“. Tyrimo išvadose teigiama, kad skaitmenizacija ir su ja didėjanti vyresnių žmonių atskirties rizika stebima visose prekių ir paslaugų įsigijimo srityse: sveikatos, transporto, būtinųjų, viešųjų paslaugų ir kt. Vyriausio amžiaus žmonės (75 m. +), kaimiškų vietovių gyventojai (-os) ir moterys patiria didžiausią skaitmeninės atskirties riziką. Pilna tyrimo ataskaita patalpinta Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos interneto svetainėje.

2. Metodinė veikla.

Viešosios bibliotekos administracija organizavo seminarus, darbuotojų pasitarimus bei mokymus. Jais buvo siekiama didinti darbuotojų iniciatyvumą ir kūrybiškumą, taip pat didesnio rajono bibliotekų veiklos meistriškumo, darbuotojų profesionalumo, paslaugų vartotojams bei komunikacijos kokybės gerinimo.

VB kraštotyros skaityklos darbuotoja Nijolė Pereckienė parengė „2024 metų žymių datų kalendorių“ ir išsiuntė el. paštu VB padaliniams.

2024 m. VB kartu su kaimo bibliotekomis dalyvavo Nacionalinėje Lietuvos bibliotekų savaitėje. Bibliotekų darbuotojams tai gera proga ne tik pristatyti savo veiklas, savo bibliotekų išskirtinumą, bet ir pamatyti kolegų iš kitų Lietuvos bibliotekų veiklas, pasidalinti patirtimi, pasisemti gerosios patirties. Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės proga organizuotoje konferencijoje „Bibliotekos Europos šeimoje“ Molėtų VB ir kaimų bibliotekų darbuotojai dalyvavo tiek gyvai (Kauno Ažuolyno bibliotekoje), tiek nuotoliu (vyko tiesioginė renginio transliacija).

3. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymas.

Per ataskaitinius metus organizuota: 4 seminarai, 8 pasitarimai, 2 metodinės išvykos į Vilniaus miesto savivaldybės centrinės bibliotekos Kalvarijų filialą bei į Latvijos nacionalinę biblioteką.

VB direktorės pavaduotoja A. Jasaitienė skaitė pranešimą tema „2023 metų bibliotekos veiklos rodikliai“. Ji apžvelgė 2019 m. bibliotekos veiklą, kuri lemia naujų bibliotekos paslaugų atsiradimą, prieinamumą rajono gyventojams ir jų plėtrą. Ji trumpai aptarė bibliotekos savišvietos, kultūrinės, edukacinės, socialinės ir laisvalaikio organizavimo funkcijų veiklas mieste ir kaime.

Taip pat A. Jasaitienė pristatė bibliotekų veiklos rodiklius, kurie padeda vertinti institucijos veiklą įvairiais aspektais – paslaugų ar produktų kūrimui skirtus išteklius, procesus, atliktos veiklos rezultatus, veiklos trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį tam tikroms vartotojų grupėms ar visuomenei apskritai.

Aptartas naujas, nuo 2024 m. sausio 1 d. naudojamas bibliotekų statistikos rinkimo modelis. Bibliotekininkams pristatytas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2023 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. ĮV-948 „Dėl bibliotekų veiklos statistinių ataskaitų formų patvirtinimo“, kuris nustato naudojimosi elektroniniais ištekliais ir paslaugomis apskaitos vienetus, rodiklius, duomenų, reikalingų apskaitos rodiklių reikšmėms apskaičiuoti, šaltinius, duomenų teikimo tvarką, duomenų teikėjų ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – Nacionalinė biblioteka) pareigas atliekant apskaitos rodiklių duomenų analizę. Remiantis naująja metinių statistinių ataskaitų forma, 2024 m. buvo atnaujinta bibliotekoje naudojamo dienoraščio forma, direktorės pavaduotoja A. Jasaitienė ją darbuotojams pristatė atskiro seminaro metu.

Taip pat šiais metais keitėsi ir Lietuvos bibliotekų statistikos duomenų surinkimo sistema. Vyko išsamus naujos sistemos pristatymas bibliotekos darbuotojams, atsakingiems už metinės statistikos surinkimą bei pateikimą. Pristatymą bei mokymus, kaip naudotis sistema vedė atsakingi Nacionalinės bibliotekos specialistai.

2024 metais viešosios bibliotekos darbuotojų pasitarimuose buvo svarstomi šie klausimai:

- naujos bibliotekos veiklos, iniciatyvos,
- renginių organizavimas,
- bibliotekos paslaugų kokybės gerinimas,
- darbuotojų kvalifikacijos kėlimas,
- projektų rengimas ir dalyvavimas įvairiuose konkursuose,
- bibliotekos naujų dokumentų rengimas,
- bibliotekininkų metodinės išvykos,
- naujo inventoriaus, reikalingo bibliotekos veiklai, bibliotekininkams, įsigijimas.

4. Praktinės metodinės pagalbos teikimas kaimo filialuose.

2024 m. į kaimo bibliotekas išvykta 22 kartus, aplankyta 13 kaimo bibliotekų. Į išvykas dažniausiai vyko direktorės pavaduotoja A. Jasaitienė, kompiuterių priežiūros specialistas A. Balanda, metodininkė N. Pereckienė, kiti VB specialistai. Išvykų tikslai – geriau įsigilinti į bibliotekose esamas problemas, numatyti priemones joms spręsti. Išvykos buvo skirtos darbo patikrai, konsultacijoms ir praktinei pagalbai vietoje. Buvo reikalinga viešosios bibliotekos darbuotojų pagalba suteikiant praktinę pagalbą bibliotekininkams dokumentų fondų formavimo, susstatymo ir tvarkymo klausimais, taip pat kai kuriose bibliotekose buvo reikalinga pagalba optimizuojant inventoriaus išdėstymą bibliotekos erdvėje, dažnai prireikta kompiuterių specialisto pagalbos.

Vienos svarbiausių išvykų: Videniškių bibliotekos fondo patikrinimas ir perdavimas keičiantis darbuotojui (nauja darbuotoja – Genovaitė Mozūrienė), Žiūrų bibliotekos fondo patikrinimas dėl remonto darbų bei Jonišio fondo perdavimas keičiantis darbuotojui (naujas darbuotojas – Rimantas Zaremba).

Profesionalūs bibliotekininkai, neturintys bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimo, apmokomi ne tik darbo vietoje, bet ir įgyja profesijos įgūdžių VB skyriuose. Įvairios konsultacijos ir rekomendacijos buvo teikiamos telefonu, elektroniniu paštu, internetu („Teams“ programa).

X. PERSONALAS

1. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

SVB struktūros pokyčių 2024 metais nebuvo.

Atleisti trys nuolatiniai darbuotojai:

- Jolanta Pipiraitė – Videniškių bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė;
- Liudmila Akinienė – VB Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyriausioji bibliotekininkė;
- Virginija Kalinauskienė – Jonišio bibliotekos tarnautoja.

Priimti du darbuotojai:

- Genovaitė Mozūrienė – Videniškių bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė;
- Gintautė Peleckaitė – VB Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyriausioji bibliotekininkė.

2. Darbuotojų skaičius.

2024 metais VB ir kaimo filialuose dirbo 46 darbuotojai. Iš jų: VB – 22, kaimo bibliotekose – 23. Profesionalūs bibliotekininkai – 38. Iš jų: VB – 15, kaimo bibliotekose – 23.

Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas (skaičius ir proc. nuo visų profesionalių bibliotekininkų skaičiaus).

Su aukščiau:

- SVB – 20 (52,6 %)
- VB – 11 (73,3 %)
- kaimo bibliotekose – 9 (39,1 %)

Iš jų su bibliotekiniu:

- SVB – 4 (20 %)
- VB – 4 (36,4%)
- kaimo bibliotekose – 0 (0 %)

Su aukštesniu:

- SVB – 16 (42,1 %)
- VB – 4 (25 %)
- kaimo bibliotekose – 12 (75 %)

Iš jų su bibliotekiniu:

- SVB – 5 (31,3 %)
- VB – 3 (75 %)
- kaimo bibliotekose – 2 (16,7 %)

Su kitu:

- SVB – 2 (5,3 %)
- VB – 0
- kaimo bibliotekose – 2 (100 %)

3. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.

2024 metais VB darbuotojai kvalifikaciją kėlė įvairiuose kursuose, stažuotėse, seminaruose. Skirtingi mokymai vyko tiek nuotoliniu, tiek kontaktiniu būdu. Iš viso kvalifikaciją kėlė 43 darbuotojai, iš jų: 19 VB ir 24 kaimo bibliotekininkai. Kvalifikaciją darbuotojai iš viso kėlė 343 kartus.

Be nuolatinio profesinių žinių tobulinimo, bibliotekininkams vis svarbesnis tampa skaitmeninių įgūdžių ugdymas. Teikiama vis daugiau paslaugų vartotojams naudojantis kompiuteriais, išmaniosiomis technologijomis. Dėl to 2024 m. didelis dėmesys buvo skirtas darbuotojų mokymams ir stažuotėms, padedančioms ugdyti kompetencijas skaitmeninio ir medijų raštingumo, dirbtinio intelekto panaudos srityse. Ne pirmus metus bibliotekoje įgyvendinama LR Kultūros ministerijos kuriojama Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų tobulinimo programa naudinga ne tik bibliotekos vartotojams, bet ir patiems bibliotekininkams: VB specialistai mokymus MIRKT tema veda ne tik gyventojams, bet ir kitiems Molėtų SVB bibliotekininkams, kadangi ši tema reikalauja nuolatinio žinių atnaujinimo.

Vieno iš Molėtų SVB darbuotojų seminaro metu vyko mokymai „Dirbtinio intelekto pagrindai“ (lekt. Rokas Stankevičius). Jų metu bibliotekininkai buvo supažindinti su dirbtinio intelekto koncepcija, jiems buvo pristatyti patogiausi ir šiuo metu prieinamiausi įrankiai, kuriuos pasitelkus dirbtinį intelektą būtų galima efektyviai ir kūrybiškai panaudoti bibliotekos veiklose.

Turint omenyje, kad didelė dalis bibliotekų komunikacijos vyksta internetinėje erdvėje bei naudojant įvairias vizualines priemones (plakatai, skrajutės, lankstinukai ir kt.), bibliotekos darbuotojai gausiai dalyvavo mokymuose, skirtuose susipažinti su dizaino programa „Canva“. Tai nesudėtinga programa, kurią naudojant patogiu sukurti bibliotekų komunikacijai reikalingus, patrauklius ir šiuolaikiškus vizualinius sprendimus. Mokymus kolegoms vedė VB vyr. bibliotekininkė Skaidrė Repečkaitė.

Šiomet sukurta Lietuvos nacionalinės bibliotekos kuruojama kvalifikacijos tobulinimo sistema „Kompetencijų biblioteka“. Tai viena iš projekto „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“ iniciatyvų, orientuotų į kryptingą, tęstiną šiandienos ir ateities iššūkius atliepsiančių kultūros darbuotojų kompetencijų tobulinimą. „Kompetencijų biblioteką“ sudaro trijų tipų kompetencijos: bendrosios, vadybinės ir profesinės. Molėtų SVB darbuotojai aktyviai dalyvavo šioje sistemoje siūlomuose kompetencijų mokymuose — iš viso išklause 164 mokymus.

Keturi viešosios bibliotekos darbuotojai dalyvavo kvalifikacinėse išvykose užsienio šalyse (Olandija, Lenkija, Šveicarija, Norvegija), kur stažavosi dirbtinio intelekto panaudojimo bibliotekų darbe, neformalaus suaugusiųjų švietimo temomis, sėmėsi gerosios patirties. Seminarų metu stažuotėse dalyvavę darbuotojai skaitė pranešimus kolegoms, pristatydami stažuotės tematiką, bibliotekas ir šalį, kurioje lankėsi.

VB specialistai dalyvavo Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos specialistų parengtuose mokymuose bei stažuotėse. Darbuotojai rinkosi ir dalyvavo mokymuose šiomis temomis: „Įvairaus pobūdžio renginių organizavimo pagrindai“, „Socialinių tinklų valdymas, marketingas ir rinkodara“, „Kultūros paveldo skenavimas ir paruošimas publikavimui“, „Skaitymo skatinimas integruojant pasakojimo ir biblioterapijos metodus“, „Biblioteka – šiuolaikinės lietuvių literatūros skleidėja“. 4 kartus stažuojis į pačią PAVB Molėtų SVB darbuotojai vyko šiomis temomis: „Vartotojų aptarnavimas. TBA darbo organizavimas“, „Edukacinės veiklos organizavimas“, „Bibliotekos fondo organizavimas“, „Kultūros paveldo veiklų organizavimas bibliotekoje“.

Pastaraisiais metais PAVB organizuoja regionines darbo grupes, kuriose kiekvieną regiono biblioteką atstovauja tam tikri savivaldybių bibliotekų specialistai. Molėtų VB turi savo atstovus visose iš darbo grupių. 2024 m. periodiškai vyko šių darbo grupių susitikimai (dažniausiai nuotoliniai), kurių metu skirtingų bibliotekų specialistai dalinosi patirtimi, uždavinėjo klausimus, aptarinėjo aktualijas, mokėsi naujovių ir pan. PAVB iniciatyva veikia šios darbo grupės: Metodininkų, Komunikacijos, Informacinių išteklių organizavimo, TBA organizavimo, Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos ir pasakotojų, Skaitmeninio, Duomenų bazių administratorių, Krašto kultūros paveldo sklaidos, „Biblioteka visiems“ koordinatorių, Skaitymo skatinimo iniciatyvos „Vasara su knyga“, Medijų ir informacinio raštingumo.

Bibliotekos specialistai dalyvavo ir Nacionalinės bibliotekos organizuotuose mokymuose temomis „Dizainu grįstas mąstymas kultūros sektoriui“, „Lietuvos gyventojų skaitymo įpročiai. Tyrimo duomenų pristatymas visuomenei“, „Medijų ir informacinis raštingumas: renkamės, vertiname, valdome“.

Ne pirmus metus Molėtų VB priima savanorius, dalyvaujančius Jaunimo savanoriškos tarnybos programoje ir bibliotekoje atliekančius 6 mėnesių savanorystę. Bibliotekos savanorių kuratorės A. Jasaitienė ir J. Vyšniauskienė dalyvavo 2-juose mokymuose, skirtuose savanorius priimančių organizacijų savanorių kuratoriams.

Šiais metais bibliotekininkai aktyviai dalyvavo STT organizuotuose korupcijos prevencijos mokymuose įvairiomis temomis: „Dovanų politika“, „Pranešėjų apsauga“.

Direktorė N. Stančikienė dalyvavo dvejuose Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos išplėstiniuose posėdžiuose.

Gruodžio 2 d. Lietuvos bibliotekininkų draugija organizavo jau tradicine tapusią konferenciją „Biržiškos skaitymai 2024“. Šių metų konferencijos tema – „Kultūra ir piliečių mokslas“. Į šią konferenciją, vykusią Panevėžyje, Stasys Museum erdvėse, vyko bibliotekos direktorė N. Stančikienė ir vyr. bibliotekininkė G. Peleckaitė.

Darbuotojai, dalyvavę įvairiuose forumuose, konferencijose ir seminaruose, išklausytą informaciją darbuotojų pasitarimų metu perteikė kolegoms.

4. Bibliotekininkų įvertinimas.

2024 metais bibliotekos direktorės pavaduotoja Austėja Jasaitienė tapo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos paskelbto nominacijų konkurso „Ad Astra“ laureate. Ji įvertinta Panevėžio regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų kategorijoje už aukštą motyvaciją ir atsakomybę, bibliotekos paslaugų kokybę, vietos tapatybę ir įvairią stiprinančią leidybinę veiklą, leidinį „Molėtų krašto istorinės atodangos“, Molėtų bendruomenę buriančias projektines veiklas, profesinį tobulėjimą ir žinių dalijimąsi, plečiant visuomenės galimybes kurti, mokytis ir pažinti. Apdovanojimas – simbolinis „Ad Astra“ ženklelis ir diplomai – laureatei buvo įteikti iškilmingos ceremonijos Panevėžio apskrities viešojoje bibliotekoje metu. A. Jasaitienė už savo veiklą taip pat buvo išrinkta Molėtų rajono savivaldybės Metų kultūros darbuotoja. Kultūros darbuotojus su profesine švente pasveikinti skirta renginio metu Molėtų rajono meras Saulius Jauneika A. Jasaitienei įteikė atminimo diplomą.

Viešajai bibliotekai, dalyvaujant įvairiuose konkursuose, projektuose, gautos padėkos: iš EPA už aktyvų dalyvavimą elektronikos atliekų surinkimo akcijoje „Atsakingas skaitytojas“, iš PAVB už aktyvų dalyvavimą skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“, iš LBD už aktyvų dalyvavimą knygų dovanojimo akcijoje „Bibliotekos knygų Kalėdos“.

XI. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė.

2024 metais visos SVB tinklo bibliotekos dirbo patenkinamos būklės patalpose. Rimti remonto darbai vyko Žiūrų bibliotekoje, kur buvo tvarkoma bibliotekos vidaus apdaila, elektrifikacija, bei Kuolakasių bibliotekoje, kur buvo keičiamos grindys.

Žiemos sezono metu buvo šildomos visos kaimo bibliotekos, iš jų Sidabrinių, Skudutiškio, Žalvarių ir Žaugėdų bibliotekos šildomos elektriniais šildytuvais.

Bendras bibliotekų patalpų plotas (m²) iš viso:

- SVB – 2879,
- VB – 910,
- kaimo bibliotekose – 1969.

Bendro bibliotekų ploto tenka 1 gyventojui – 0,178 m².

Iš jų naudingas:

- SVB – 2430,
- VB – 782,
- kaimo bibliotekose – 1648.

XII. FINANSAVIMAS

1. Pajamos ir finansavimas.

Gauta lėšų – 859 978 Eur.

Iš jų:

Budžeto lėšos (steigėjas, valstybė, savivaldybė) – 831 900 Eur.

Iš jų:

Dokumentams įsigyti – 21 732 Eur.

Fizinių ir juridinių asmenų paramos lėšos – 100 Eur.

Uždirbtos lėšos (pajamų įmokos) – 9690 Eur.

Projektinio finansavimo lėšos – 17 800 Eur.

Kitos pajamos – 488 Eur.

2. Išlaidos.

Išlaidų iš viso – 859 390 Eur.

Iš jų:

Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 722 340 Eur.

Dokumentams įsigyti – 34 332 Eur.

Bibliotekos nekilnojamam turtui išlaikyti – 39 570 Eur.

Automatizacijai, kompiuterinei programinei įrangai, jos palaikymui – 1200 Eur.

Kitos išlaidos – 61 948 Eur.

IŠVADOS

2024 metais Molėtų viešoji biblioteka sėkmingai tęsė pradėtas veiklas ir iniciatyvas. Svarbiausiu prioritetu išliko kuo geresnis vartotojų poreikių atliepimas, aktualių paslaugų teikimas. Stengtasi neatsilikti nuo technologinių ir socialinių naujovių bei taikyti jas bibliotekos veikloje (dirbtinis intelektas, skaitmeniniai įgūdžiai, medijų ir informacinis raštingumas, kt.). Stengtasi nuosekliai vykdyti tradicinius bibliotekos veiklos uždavinius, tam ieškant naujų formų: daug dėmesio skirta naujoms skaitymo skatinimo, kultūros paveldo pažinimo iniciatyvoms, puoselėtas bendradarbiavimas su Molėtų rajono švietimo ir kultūros įstaigomis, visuomeninėmis organizacijomis, iniciatyviais piliečiais. Išlaikyta aukšta bibliotekos renginių ir veiklų kokybė, kelianti tiek bibliotekos prestižą, tiek gyventojų pasitikėjimą šia įstaiga. Džiugu, kad metai iš metų Molėtų VB laimi finansavimą kultūros projektams, dalis kurių jau tapę tradiciniais, mūsų kraštui unikaliais („Virtuali filosofijos skaitykla“, „Rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“, „Moderni biblioteka: inovatyvi paslauga „Kosmoteka“).

Uždaviniai 2025 metams:

1. stiprinti bibliotekos kaip savišvietos institucijos vaidmenį, skatinant žmones tobulėti naudojantis įvairiais bibliotekose ištekliais;
2. plėtoti bendradarbiavimą tarp įvairių organizacijų ir bibliotekų, organizuojant sistemingus, tikslingus naujų informacinių paslaugų ir produktų kūrimo mokymus visuomenei ir bibliotekininkams;
3. užtikrinti bibliotekos paslaugų ir įvairių formų renginių kokybę.

ATASKAITĄ PARENGĖ:
Austėja Jasaitienė
direktoriaus pavaduotoja
tel.: (0 383) 51695
el. p.: biblioteka@moletai.rvb.lt